

Koersdocument Omgevingsvisie Velsen 2040

Colofon

Domein Fysieke Leefomgeving

Regie & Ontwikkeling

Dudokplein 1

1971 EN IJmuiden

1. Kernboodschap

Velsen is Nederland in het klein

Prachtige natuur met uitgestrekte bossen en duinen die ons beschermen tegen de Noordzee, zware industrie, een visafslag en de cruisevaart die het haven- en Noordzeekanaalgebied kenmerken. Een dorps-, landelijke sfeer in de kleine kernen het stedelijk karakter van IJmuiden. Groots wonen en betaalbaar op vierhoog. En dat allemaal nabij de werkgelegenheid die de Randstad biedt. Gelukkig zijn er diverse mogelijkheden om je te verplaatsen in de gemeente om van al deze functies gebruik te maken.

Velsen biedt het allemaal. De keerzijde is dat het – net als Nederland – voor majeure opgaven staat. Hoe zorgen we ervoor dat we Velsen straks nog in- en uitkomen? Hoe houden we onze woningen voor iedereen betaalbaar? Waar halen we straks onze duurzame energie vandaan? Hoe houden we de economie in Velsen vitaal en maken we die duurzamer? Waar beschermen we onze natuur, en waar maken we plaats voor nieuwe functies? Is er straks voldoende plek voor onze ouder wordende samenleving? En, misschien nu nog wel belangrijker dan ooit, hoe blijven we met z'n allen veilig en gezond?

Omgevingsvisie als vehikel

Sommige opgaven bestaan al een tijdje, anderen zijn relatief nieuw. Wat ze met elkaar gemeen hebben, is dat ze niet zomaar worden opgelost en allemaal te maken hebben met dezelfde fysieke leefomgeving. Ze vragen om integrale en strategische keuzes om onze gemeente op tijd in de goede richting te sturen. Deze beslissingen kunnen niet worden doorgeschoven. Daarom is de gemeente gestart met het opstellen van een omgevingsvisie waarin deze keuzes voor heel Velsen worden gemaakt.

Het is één van de instrumenten uit de nieuwe Omgevingswet: een strategische visie tot 2040 voor de gehele fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie heeft betrekking op alle terreinen van de leefomgeving en de samenhang daartussen, zoals ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed, maar ook gezondheid en leefbaarheid. De omgevingsvisie vervangt daarmee grotendeels de sectorale beleidsontwikkeling binnen de gemeente.

Bouwstenen

We beginnen niet bij nul. In Velsen is nu nog een Structuurvisie van kracht die op veel thema's nog steeds actueel is. Naar verwachting is de nieuwe toekomstvisie 2050 voor de zomer gereed. Daarnaast hebben we allerlei beleid waarin de opgaven per sector worden benaderd. We kijken waar de uitgangspunten uit deze documenten bijdragen aan onze langetermijndoelen. Als ze niet met elkaar botsen en bijdragen aan onze ambities, nemen we deze over in de omgevingsvisie. Als ze wel botsen, dan maken we een duidelijke keuze. Omdat de tijden – en daarmee de opgaven – ook veranderen door de jaren heen, is dit nog niet genoeg voor een volwaardige omgevingsvisie. We zullen ook nieuwe bouwstenen moeten ontwikkelen, zoals onze visie op duurzame energie, een visie op de ondergrond en ideeën over gezonde verstedelijking. Daarnaast onderzoeken we waar binnen de gemeente plek is voor voldoende woningen, nu en in de toekomst, om te voldoen aan de woningbehoefte.

Koersdocument Omgevingsvisie

De gemeenteraad en het college willen keuzes maken in en richting geven aan de ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving van Velsen. De gemeente Velsen

doet dit door in stappen naar een omgevingsvisie toe te werken. De eerste belangrijke stap is het Koersdocument Omgevingsvisie, waarin vorm en proces van de Omgevingsvisie Velsen 2040 worden bepaald, en inhoudelijk de eerste keuzes worden beslecht. Het koersdocument vormt daarmee het fundament waarop de omgevingsvisie verder wordt uitgewerkt.

Vanuit de bestuurlijke ambities en de grote opgaven die op Velsen afkomen, is gekozen om inhoudelijk focus aan te brengen rondom drie thema's: Gezonde gemeente, Duurzame groei en Ruimte voor wonen. Daarmee wordt inhoudelijk een goede basis gelegd, maar zijn we nog niet compleet. Aan de hand van het koersdocument verknopen we de andere thema's van de fysieke leefomgeving hieraan vast. Denk aan mobiliteit, economie en toerisme, recreatie en natuur, hoe we met onze inwoners, bezoekers en ondernemers omgaan, en wat we van elkaar kunnen verwachten.

In- en externe samenwerking

Aan deze opgave werken we niet alleen. We trekken hierin samen op met bijvoorbeeld de GGD en de ODIJ. We vragen onze samenwerkingspartners om bij te dragen aan en te reflecteren op de doelstellingen, de tussenresultaten en het eindresultaat. Denk daarbij aan onze woningcorporaties, onze zorg- en welzijnsinstellingen, ondernemersverenigingen, bedrijfsleven, maar ook de collega's binnen de Metropoolregio Amsterdam en de Provincie Noord-Holland. In het kader van Samenspel gaan we ook nog uitgebreid in gesprek met onze inwoners. Gezamenlijk werken we aan de eerste Omgevingsvisie Velsen, waarmee we voorbereid zijn op de veranderingen van morgen.

Inhoudsopgave

Inleiding

Omgevingsvisie
op hoofdlijnen

Context

Koers

Gezonde gemeente

Duurzame groei

Ruimte voor wonen

Vervolg

Dit is een interactief document. Klik op de pijltjes om te navigeren naar het betreffende hoofdstuk. Door het hele document zijn dezelfde pijltjes te vinden. Ze verwijzen telkens naar een andere sectie óf naar een externe link. Klik op het 'huisje' rechts onderaan de pagina om terug te keren naar dit scherm.

Bijlagen

2. Inleiding

In de afgelopen periode zijn we in Velsen om de (digitale) tafel gegaan om te praten over de toekomst van onze gemeente. Na vele gesprekken met inwoners, betrokken partijen, experts, ambtenaren, het college van B en W en raadsleden, leveren we nu een eerste document ter besluitvorming: een koersdocument. Dit document is de basis voor het ontwerpen van de Omgevingsvisie Velsen 2040.

2.1 Doel van het koersdocument

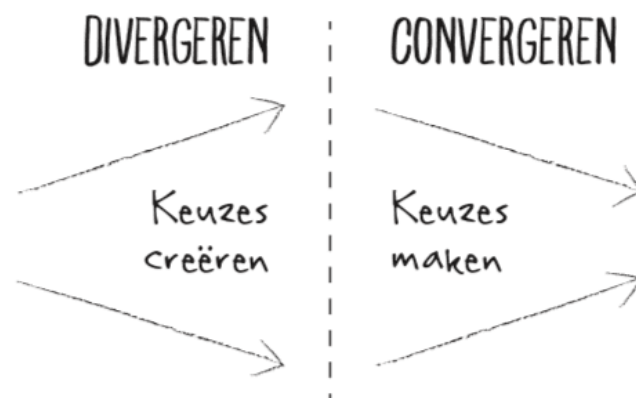
De gemeenteraad en het college willen keuzes maken in en richting geven aan de ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving van Velsen. De gemeente Velsen doet dit door in stappen naar een omgevingsvisie toe te werken. De eerste belangrijke stap is het Koersdocument Omgevingsvisie, waarin vorm en proces van de Omgevingsvisie Velsen 2040 worden bepaald, en inhoudelijk de eerste keuzes worden beslecht.

Het koersdocument vormt daarmee het fundament waarop de omgevingsvisie verder wordt uitgewerkt. Het is een programma van eisen waarin staat waar de omgevingsvisie in ieder geval aan moet voldoen. Dit koersdocument wordt vastgesteld door de raad, en is daarmee politiek zelfbindend. Het is echter geen planfiguur in de zin van de Omgevingswet. De raad toetst te zijner tijd of het college een omgevingsvisie heeft gemaakt die voldoet aan de sturende principes uit dit koersdocument, voordat de raad de Omgevingsvisie Velsen 2040 vaststelt.

In het koersdocument benoemen wij de thema's die we een plaats willen geven in de omgevingsvisie, omdat de gemeente er een taak voor heeft of omdat er een belangrijke maatschappelijke opgave is waar de gemeente (mede) verantwoordelijkheid voor wil nemen. Bij ieder

thema geven we een inhoudelijke verkenning van de koers op hoofdlijnen.

De gemeente Velsen maakt één integrale omgevingsvisie voor de fysieke leefomgeving. Onze omgevingsvisie krijgt een vertaling in het omgevingsplan met regels voor de fysieke leefomgeving. Vanaf de zomer van 2021 wordt onze visie in samenspel met inwoners, ondernemers en andere betrokkenen verder opgesteld. Daarbij hoort ook een overzicht van de inhoudelijke programma's die de gemeente gaat opstellen om de beleidskeuzes uit de visie verder te concretiseren. Op deze manier geven we op tijd invulling aan deze instrumenten uit de Omgevingswet. Het voorliggende koersdocument is een tussenstap op weg naar de omgevingsvisie, de programma's en het omgevingsplan.

Samengevat

Kortom, het Koersdocument Omgevingsvisie Velsen 2040:

- Geeft inhoudelijk en procesmatig richting geven aan de omgevingsvisie;
- Biedt ruimte om verder te werken aan de omgevingsvisie, ook tijdens de periode van gemeenteraadsverkiezingen en coalitievorming;
- Informeert de inwoners en partners van de gemeente Velsen over de thema's waar de gemeente zich voor wil inzetten en samenwerking voor zal zoeken.

2.2 Proces

Dit koersdocument kan worden gezien als een 'tussenstand'. Met het discussiedocument (maart 2021) zijn keuzes gecreëerd (divergeren). Met dit koersdocument maken we keuzes op hoofdlijnen (convergeren). Het is een kantelpunt in het totale proces. Als het koersdocument is vastgesteld, worden de opgenomen principes uitgewerkt. Uiteindelijk leidt dit tot een omgevingsvisie. In het processchema geven we het proces in zijn geheel weer.

2.3 Werken in de geest van de Omgevingswet

De Omgevingswet leidt tot vereenvoudiging en stroomlijning van het omgevingsrecht: de huidige wetten over de fysieke leefomgeving worden teruggebracht tot één samenhangend stelsel van planning, besluitvorming en procedures. Het motto van de Omgevingswet is 'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen van kwaliteit'. Kernwoorden uit de wet zijn samenhang/integraal, grotere bestuurlijke afwegingsruimte, eenvoudiger en sneller, vertrouwen en participatie bij visie- en planvorming.

De wet heeft twee maatschappelijke doelen:

1. Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.
2. Het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen.

De Omgevingswet geeft duidelijke richtlijnen voor het opstellen van de omgevingsvisie. De gemeentelijke omgevingsvisie:

- is een verplicht instrument vanuit de omgevingswet.
- wordt door de gemeenteraad vastgesteld.
- moet betrekking hebben op het gehele gemeentelijk grondgebied.
- verwoordt wat de integrale gemeentelijke doelen zijn in het fysieke domein.
- geeft een beschrijving van de huidige toestand van de fysieke leefomgeving en alle thema's die daaronder vallen.

- wordt door gemeente en inwoners samen opgesteld.
- is alleen bindend voor de gemeente.
- moet digitaal raadpleegbaar zijn (Digitaal Stelsel Omgevingswet).
- is vormvrij op proces, vorm en inhoud.
- heeft geen einddatum.

In de huidige netwerksamenleving is het niet meer aan de orde dat een enkele partij plannen en projecten in de fysieke leefomgeving tot stand brengt of oplegt. De Omgevingswet biedt daarom volop kansen voor nieuwe initiatieven en dynamiek door meerdere partijen. Dit komt tot uiting in de sturingsfilosofie van de Omgevingswet: de houding van de overheid verandert van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits' voor initiatiefnemers. Dat betekent dat de overheid vertrouwen geeft en denkt in mogelijkheden, maar ook kaders meegeeft en verantwoordelijkheid neemt voor maatschappelijke waarden. Participatie en overleg zijn hier onlosmakelijk mee verbonden. Maatwerk is daarbij van belang: de gemeente kijkt samen met de andere partijen voor elk van de maatschappelijke opgaven en (project)fasen wie een bijdrage kan leveren aan het oplossen van een vraagstuk en in welke rol dat gebeurt.

Deze denkwijze willen we met ons omgevingsbeleid in praktijk brengen. De gemeente Velsen scoort over het algemeen hoog op ranglijsten van gemeenten met bijzondere landschappen en leefomgevingen en een goed functionerende economie, maar het is niet vanzelfsprekend dat we deze positie houden. Zo zullen de verwachte groei van bevolking en economie grote ruimtelijke gevolgen hebben, net als oplossingen voor mobiliteitsvraagstukken, de energietransitie en

klimaatverandering. Daarnaast valt er veel te winnen op het gebied van verduurzaming en gezondheid als gevolg van de ligging nabij (zware) industrie, vaar- en snelwegen en onder de rook van Schiphol.

Als we dat niet zorgvuldig doen (ons beleid in de praktijk brengen), kan dat ten koste gaan van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. We kunnen dan ook niet achterover leunen. Sturing is nodig om tot een evenwicht tussen al deze aspecten te komen. Dat willen we bereiken met ons omgevingsbeleid. We willen daar gebiedsgericht vorm aan geven, samen met onze partners, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. Het resultaat schrijven we op in onze omgevingsvisie.

Omgevingswet, -visie, -programma's en -plan

De omgevingsvisie vormt het fundament onder het gemeentelijk omgevingsbeleid: de programma's, het omgevingsplan en de omgevingsvergunningen die op grond hiervan worden verstrekt. De omgevingsvisie vormt de kapstok voor de later op te stellen programma's die gericht zijn op uitvoering van het beleid uit de omgevingsvisie. De omgevingsvisie gaat over de lange termijn, de programma's gaan over de korte termijn. De wetgever maakt dus een scherper onderscheid tussen het 'wat' in de omgevingsvisie en het 'hoe' in de programma's. Dit onderstreept het belang van de omgevingsvisie voor de raad: het is in feite de opdracht die de raad aan het college geeft met betrekking tot de fysieke leefomgeving. Het omgevingsplan zorgt vervolgens voor de juridische borging van de omgevingsvisie en voor de programma's. Het wordt door de gemeenteraad vastgesteld.

3. Omgevingsvisie op hoofdlijnen

De Omgevingsvisie Velsen 2040 vervangt de Structuurvisie Velsen 2025 uit 2015 'Rauw, slim en lommerrijk'. Voor het opstellen van deze nieuwe visie stelt de Omgevingswet een aantal eisen (zie ook 2.3.). Tegelijk krijgt de gemeente veel vrijheid. Om de eerste kaders te schetsen, hebben we medio 2020 bepaald wat onze visie straks moet worden.

In de afgelopen maanden is veel opgehaald, zowel uit wetteksten als uit gesprekken met inwoners, externen, beleidsmakers, bestuurders en raad. Dat heeft geresulteerd in een aantal koersen op hoofdlijnen die van belang zijn voor de omgevingsvisie. Deze hoofdlijnen vormen de randvoorwaarden bij het opstellen van de visie.

3.1 Algemeen

Hoewel voor ieder inhoudelijk thema specifieke uitgangspunten zijn gehanteerd bij het bepalen van de koers, zijn er twee algemene hoofdlijnen die centraal staan:

1. De kwaliteiten en kernwaarden van de gemeente Velsen, zoals gedefinieerd in de Visie op Velsen 2050 Duurzaam Verbinden, de Structuurvisie 2025 en in recent vastgestelde nota's en beleid, worden per saldo behouden of versterkt. Indien nodig met compenserende maatregelen.
2. De opgaven zijn groot en veelomvattend, maar de ruimte is schaars. We geven daarom niet zomaar invulling aan alle opgaven met alle gevolgen van dien voor het behoud en de kwaliteit van de leefomgeving. We doen dit zorgvuldig, geconcentreerd en integraal.

Kwaliteiten en kernwaarden

De kwaliteiten en kernwaarden zijn de kwaliteiten die belangrijk zijn voor de uitstraling en aantrekkelijkheid van de gemeente Velsen en voor het behoud van een duurzame en veilige leefomgeving. Ze bieden kansen en stellen voorwaarden. Het is onze ambitie het fijne woon-, werk- en leefklimaat in onze gemeente op peil te houden als we oplossingen kiezen voor de maatschappelijke opgaven. Dit doen we door voor alle opgaven gebiedsgerichte keuzes te maken die passen bij de Velsense kwaliteiten in het betreffende gebied. Soms zullen we echter moeten kiezen voor een oplossing die kwaliteiten aantast. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van grote windturbines of de realisatie van zonneweides. Dan willen we hiervoor zo nodig compenseren. Daarvoor moeten we de bestaande kwaliteiten goed in beeld hebben. Doel is dat elke ontwikkeling per saldo kwaliteitsverbetering brengt. Naast de fysieke kwaliteiten zijn ook economische ontwikkeling, bereikbaarheid, een goede woon- en werkomgeving met aantrekkelijke voorzieningen en inclusiviteit belangrijk.

Kwaliteiten en kernwaarden Velsen

Bij het tot stand komen van de Structuurvisie Velsen 2025 zijn de kernkwaliteiten van Velsen bepaald. Verschillende metropolitane functies onderscheiden Velsen van de rest van de MRA. Zodoende zijn ze de basisingrediënten waarmee de bestaande kernkwaliteiten van Velsen kunnen worden omschreven. De volgende vijf kernkwaliteiten zijn onderscheiden:

Velsen is de Nautische Toegangspoort van de MRA

Velsen is de Slimme Werkplaats / Techport van de MRA

Velsen is het Nationaal Park van de MRA

Velsen is het Actieve Landschap van de MRA

Velsen is de Duinstad en het Land-Goed van de MRA

Zorgvuldig, geconcentreerd en integraal

Voor de grote maatschappelijke opgaven is ruimte nodig. Het inpassen van die ruimte vraag heeft impact op de omgeving. Denk daarbij aan de benodigde locaties voor woningbouw en het opwekken van duurzame energie. Wij kiezen ervoor om te zoeken naar locaties die zo min mogelijk afbreuk doen aan onze (groene) leefomgeving. Zo kunnen we aansluiten bij bestaande structuren en gebruikmaken van aanwezige voorzieningen. Mocht het nodig zijn, dan kunnen de nieuwe ontwikkelingen ook een bijdrage leveren om de bestaande situatie te verbeteren. Denk aan het vergroenen van de openbare ruimte of het klimaatbestendig inrichten.

Sommige opgaven passen niet binnen de bestaande verstedelijkte netwerken. Denk hierbij aan de grootschalige opwek van duurzame energie. Een windturbine midden in een woonwijk is voor niemand prettig. Voor die opgaven proberen we aansluiting te zoeken bij andere structuren in onze gemeente, zoals het snelwegennetwerk, het Noordzeekanaalgebied of het terrein van Tata Steel. Zo kunnen we robuuste oplossingen voor de opgaven kiezen. Bovendien blijft de impact beperkt tot een relatief klein gebied. Dat is belangrijk voor het behoud van onze aantrekkelijke landschappen, het cultureel erfgoed en de natuur.

We zoeken locaties waar de ongewenste impact relatief klein en goed te compenseren is en waar we voor meerdere opgaven een oplossing kunnen bieden. Zo kunnen ontwikkelingen elkaar versterken. De keuze voor concentreren betekent niet dat er elders niets meer kan of mag, maar wel dat we prioriteit geven aan het behoud van de open ruimte.

3.2 Inhoud

De gemeente:

- laat zien welke trends en ontwikkelingen op Velsen afkomen;
- laat zien welke kwaliteiten we belangrijk vinden en hoe we die willen borgen;
- laat zien wat voor gemeente we willen zijn, welke prioriteiten we stellen, welke doelen we willen bereiken, en hoe we dat willen doen;
- gaat uit van integrale doelen en brengt de beleidsthema's samen;
- heeft oog voor het omgevingsbeleid van rijk, provincie en regio;
- laat zien welke positie Velsen inneemt op regionale en landelijke schaal;
- richt de omgevingsvisie niet alleen op de gehele gemeente, maar ook specifiek op gebieden, dorpen of wijken.

De omgevingsvisie:

- is de leidraad voor investeringen in de gemeente gekoppeld aan het grond- en vastgoedbeleid van de gemeente;
- heeft als tijdshorizon 2040;
- is dynamisch, waardoor thematisch beleid aan de omgevingsvisie kan worden toegevoegd;
- is de basis voor het kostenverhaal en de verevening.

3.3 Proces

De gemeente:

- maakt de omgevingsvisie in samenspel met inwoners, partners, bedrijven

en maatschappelijke partijen, waarbij we onderscheid maken tussen de schaal van de gemeente en een gebied of wijk;

- voert de omgevingsvisie uit samen met inwoners en partners, bedrijven en maatschappelijke partijen;
- faciliteert initiatieven zo goed en zo snel mogelijk;
- maakt zo nodig regels om het publieke belang goed te borgen;
- inspireert en geeft ruimte om mee te bouwen aan de doelen uit de omgevingsvisie;
- actualiseert de omgevingsvisie als dat nodig is.

3.4 Vorm

De omgevingsvisie:

- heeft juridisch de juiste vorm;
- is te uploaden in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO);
- heeft een duidelijke structuur en is daardoor makkelijk doorzoekbaar;
- is goed leesbaar voor diverse doelgroepen (inwoners, ondernemers, politici);
- is aantrekkelijk, beeldend en inspirerend vormgegeven met toekomstbeelden en kaarten;
- is bij herziening makkelijk aanpasbaar;
- moet snel een duidelijke boodschap kunnen tonen;
- is te gebruiken bij presentaties over de visie van Velsen;
- is (eenvoudig) digitaal te raadplegen en makkelijk uit te wisselen.

4. Context omgevingsvisie

We beginnen niet bij nul in het proces om te komen tot een omgevingsvisie. Enerzijds hebben we te maken met kaders van andere overheden, anderzijds hebben we als gemeente ook al veel onderzocht, geschreven en vastgesteld. Gezamenlijk voedt het onze ambities die we hebben op de verschillende onderdelen van de fysieke leefomgeving. Tegelijkertijd zien we een aantal grote maatschappelijke opgaven op Velsen afkomen waar we het hoofd aan moeten bieden. De vier sporen (eigen ambities, eigen visies, kaders van andere overheden en de majeure opgaven) vormen de context waarbinnen we onze omgevingsvisie opstellen.

4.1 Velsense ambitie

De ambities van Velsen bepalen voor een groot deel hoe onze omgevingsvisie er straks uit ziet. In 2018 heeft de gemeenteraad het Raadsakkoord Samenspel ondertekend. Op basis daarvan is ook het Collegeprogramma Velsen komt naar je toe! geschreven. In beide documenten wordt gerefereerd aan de eerder genoemde opgaven: woningbouw, gezondheid en veiligheid, duurzaamheid.

Het is dan ook niet voor niets dat in aanloop naar de eerste Omgevingsvisie Velsen de focus op drie thema's ligt, te weten:

1. Gezonde gemeente,
2. Duurzame groei, en
3. Ruimte voor wonen.

Hoewel het 'slechts' drie thema's zijn, omvatten ze een veelvoud aan onderwerpen en sectoren. Bij gezondheid gaat het namelijk ook over milieuaspecten, zowel boven als onder de grond. Bij duurzame groei gaat het enerzijds over de energietransitie, maar ook over klimaatadaptatie, circulaire economie, duurzame mobiliteit en onze economie (groei). Bij ruimte voor wonen gaat het enerzijds om de plekken waar straks gewoond wordt, maar inherent daaraan is de vraag hoe we deze plekken

ook in de toekomst bereikbaar houden, hoe we ervoor zorgen dat onze inwoners er fijn en veilig leven en hoe we onze (groene) leefomgeving beschermen.

Misschien nog veel relevanter voor het instrument omgevingsvisie is hoe deze thema's met elkaar verbonden zijn en wat dat vraagt voor de keuzes die we straks moeten maken. We kunnen immers niet alles tegelijk, waardoor we genooddakt zijn focus aan te brengen en te prioriteren.

4.2 Visie op Velsen 2050 Duurzaam Verbonden

In 2020 is begonnen met het actualiseren van de Visie op Velsen 2025. Enerzijds omdat 2025 om de hoek staat, anderzijds omdat we de visie wilden verbreden naar onder andere actuele maatschappelijke thema's met meer aandacht voor al onze kernen. De Visie op Velsen is ons richtinggevend kompas richting 2050. Een kompas is nodig omdat de toekomst zeer onvoorspelbaar is en onverwachte gebeurtenissen een grote impact kunnen hebben. De ruimtelijke vertaling van dit kompas gebeurt in de Omgevingsvisie Velsen 2040.

De actualisatie van de visie, de Visie op Velsen 2050 Duurzaam Verbonden, gaat in op het DNA van Velsen. Anders gezegd: wat zijn de belangrijkste kenmerken

van Velsen waarop we in de visie willen voortbouwen? En wat zijn de belangrijkste waarden waarop de visie is gebaseerd? Die kenmerken en waarden bieden de mogelijkheid om het unieke karakter van Velsen in de weg naar 2050 te benutten.

Kenmerken

Velsen is met ruim 68 duizend inwoners de 49e gemeente van Nederland. De gemeente bestaat uit zeven woonkernen waarvan IJmuiden met meer dan 30 duizend inwoners de grootste is. IJmuiden vormt het economisch centrum van de gemeente. De kernen hebben elk een eigen karakter. IJmuiden is stedelijk en kent veel hoogbouw. Velsen Noord en Velsen Zuid zijn dorps. Velsersbroek is als grote uitbreiding in de jaren 80 en 90 ontstaan en snel gegroeid tot de op een na grootste woonkern met ruim 16 duizend inwoners. Santpoort Zuid, Santpoort Noord en Driehuis zijn kleine plaatsen met een landelijk en dorps karakter.

De gemeente Velsen is een diverse gemeente waar veel gebeurt. Van grote festivals tot kleine dorpsfeesten, van groene wijken naar industriële havens en van het strand naar een nationaal park. Er wordt in Velsen veel georganiseerd en ondernomen. En in het groen en de natuur komen inwoners en bezoekers tot rust en ontspanning. Deze verscheidenheid en ondernemingszin,

gecombineerd met diverse woonwijken en de vele voorzieningen binnen de gemeente maken Velsen Nederland in het klein. Die vergelijking wordt bovendien gesteund doordat de bevolkingssamenstelling van Velsen weinig afwijkt van het Nederlandse gemiddelde.

De belangrijkste kenmerken van Velsen zijn:

- Velsen heeft een unieke strategische ligging, gelegen aan de monding van het Noordzeekanaal en de Noordzee. De ligging van Velsen is in belangrijke mate bepalend voor de economische structuur en biedt grote kansen voor de economische ontwikkeling.
- Velsen kenmerkt zich door grote diversiteit en veelzijdigheid. De gemeente Velsen kent vele, vaak tegengestelde gezichten. Velsen is een kustgemeente met de stranden van IJmuiden en Velsen-Noord en de duinen van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Velsen kent een zeer industrieel aanzien met de schoorstenen en rookpluimen van Tata Steel en aanverwante industrieën. Maar Velsen kent ook Driehuis, Santpoort Noord en Santpoort Zuid als pittoreske dorpen, terwijl Spaarnwoude en Velsbroek in een typisch Hollands polderlandschap gelegen zijn.
- Velsenaren dragen ieder voor zich hun steentje bij. De arbeidsparticipatie ligt hoog. In 2019 lag de werkloosheid op 2,1% tegenover 2,7% in Nederland.. Ook zijn Velsenaren zeer betrokken bij hun buurten, wijken en kernen en zijn bereid daarvoor de handen uit de mouwen te steken.
- Velsenaren zijn nuchter en betrokken.

Waarden

Uit de toekomstgesprekken die gevoerd zijn in de kernen komt naar voren dat inwoners sterk hechten aan de volgende waarden. Die wensen zij ook in de toekomst te behouden en na te streven:

- Kleinschalig en rustig
- Veilig en schoon
- Sociaal betrokken
- Duurzaam en groen

Deze basiswaarden zijn belangrijk bij de vraag hoe Velsen ook in 2050 een inclusieve samenleving kan blijven en zijn. Velsen moet een plek zijn waar iedereen zich thuis voelt, welkom is en zich verder kan ontwikkelen. Daarvoor is het nodig in de visie een goede balans te vinden tussen sociale cohesie en onderlinge betrokkenheid enerzijds en diversiteit en veelzijdigheid anderzijds.

De Visie op Velsen 2050 beschrijft het Velsen van de toekomst op basis van een aantal trends en ontwikkelingen. We hebben de trends en ontwikkelingen samengevat in vier omslagen.

- Een sociale en demografische omslag die betrekking heeft op de bevolkingsontwikkeling en sociale cohesie in Velsen.
- Een digitale omslag naar een nieuwe samenleving, economie en nieuwe vormen van arbeid.
- Een duurzame omslag naar een circulaire economie en een toekomstbestendige leefomgeving.
- Een omslag naar nieuwe verhoudingen tussen bestuur en samenleving.

Deze omslagen zorgen voor een breder welvaartsbegrip. Bij welvaart in brede zin gaat het niet om economische criteria, maar tellen maatschappelijke criteria net zo goed mee in de afweging. Het gaat dus om een bredere blik op welvaart met oog voor welbevinden en duurzaamheid. Daarnaast richt de visie zich op het belang van ontmoeting en verbinding. Zowel fysiek, op straat en in het verenigingsleven, als digitaal. Het belang van kennisrijk werken is onverminderd groot. De Visie op Velsen 2050 Duurzaam Verbonden bouwt daarmee voort op de weg die met de Visie op Velsen 2025 Kennisrijk Werken ingeslagen is.

De kenmerken, waarden, trends en ontwikkelingen en omslagen geven focus aan onze omgevingsvisie. Enerzijds omdat het ons inzicht geeft hoe onze inwoner de gemeente ziet, nu en in de toekomst. Anderzijds omdat het ontwikkelingen zijn die op ons afkomen en waar we als gemeente mee aan de slag moeten.

4.3 Novi en Povi

Rijk en Provincie Noord-Holland hebben in het kader van de op te stellen omgevingsvisies een aantal maatschappelijke opgaven benoemd als urgent.

Novi

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige inrichting en ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De NOVI geeft weer voor welke uitdagingen we staan, wat daarbij de nationale belangen zijn, welke keuzes we maken en welke richting we meegeven aan decentrale keuzes. Die keuzes hangen samen met de toekomstbeelden van de fysieke leefomgeving, de maatschappelijke opgaven en economische kansen die daarbij horen.

De hoofdambitie van de Novi kan als volgt worden omschreven:

“Omgevingskwaliteit is het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit. Met inachtneming van maatschappelijke waarden en inhoudelijke normen voor bijvoorbeeld gezondheid, veiligheid en milieu. In dat samenspel van normen, waarden en collectieve ambities, stuurt de NOVI op samenwerking tussen alle betrokken partijen.”

Het versterken van de omgevingskwaliteit staat in de NOVI centraal. Dat wil zeggen dat alle plannen met oog voor de natuur, gezondheid, milieu en duurzaamheid gemaakt moeten worden.

De NOVI maakt bij het maken van keuzes gebruik van drie afwegingsprincipes:

1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies,
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal, en
3. Afwentelen wordt voorkomen.

NZKG

Het kabinet heeft aangegeven samen met regio's te willen optrekken in gebieden waar grote en complexe opgaven spelen, die essentieel zijn voor Nederland en die vragen om een integrale aanpak.

Het Bestuursplatform NZKG heeft deze kans met beide handen aangegrepen en een propositie gedaan. Nu is het Noordzeekanaalgebied voorlopig aangewezen als één van deze gebieden. Er is een plan van aanpak in de maak waarin de opgaven, kansen, maar zeker ook de schuurpunten die in dit gebied spelen, worden benoemd. Uiteindelijk moeten er keuzes worden gemaakt, waar alle deelnemende partijen achterstaan. Op basis van dit plan van aanpak wordt naar verwachting besloten dat het NZKG definitief als NOVI-gebied wordt aangewezen.

De opgaven die in het NZKG spelen zijn divers en complex. Aanvullend op de Visie NZKG 2040, waarin ruimtelijke functies op het gebied van haven en havenlogistiek, industrie, wonen, bereikbaarheid, natuur- en recreatie samenkomen, liggen er nu ook grote opgaven ten aanzien van de energietransitie, circulaire economie, vergroten en versnellen woningbouwopgaven en klimaatadaptief waterbeheer. Door de reeds aanwezige energievoorzieningen, de ligging aan zee en de aanwezige industrie wordt het NZKG als hét knooppunt voor duurzame energie in de Metropoolregio Amsterdam gezien.

Daarnaast zijn er havengebieden als transformatiegebieden aangewezen, waarbij een mix van bedrijvigheid en woningbouw moet worden gerealiseerd. Er komen dus nog meer functies bijeen. Functies die om een gezamenlijke behoefte aan fysieke, nautische en milieu-ruimte vragen. Bepaalde functies vullen elkaar aan en kunnen elkaar versterken.

Ook zijn er functies die lastiger met elkaar te verenigen zijn. Hierdoor ontstaan schuurpunten, bijvoorbeeld als het gaat om het realiseren van woningen in havengebieden waar de veiligheid en gezondheidsaspecten een rol gaan spelen. In de omgevingsvisie zal een nadrukkelijke en logische verbinding met de NOVI uitwerking worden gelegd.

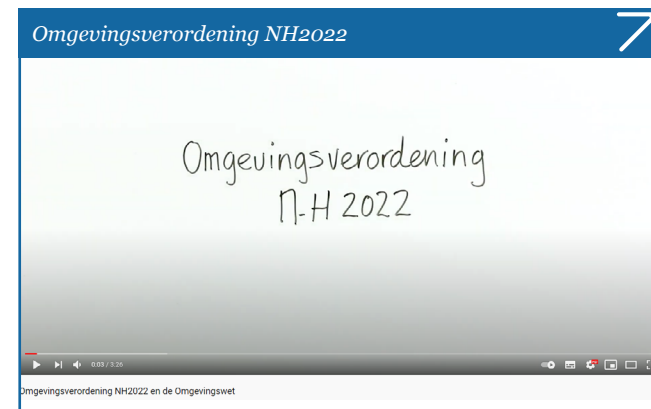
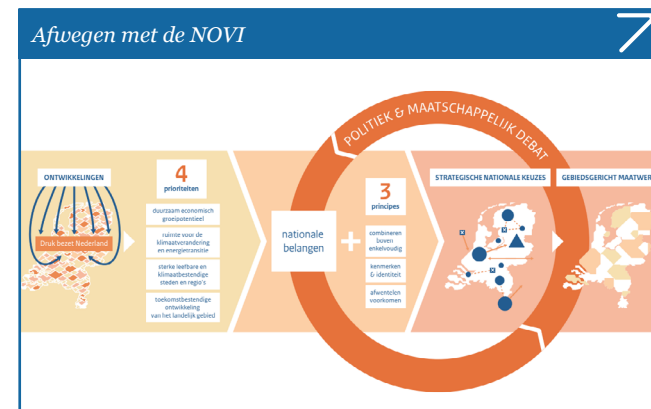
Povi

Ook de Provincie Noord-Holland heeft een omgevingsvisie vastgesteld, De Omgevingsvisie NH2050. De provincie benoemt als hoofddambitie:

“Noord-Holland heeft een relatief hoog welvaarts- en welzijnsniveau. Om deze ook voor de toekomst vast te kunnen houden, richten we ons op een goede balans tussen economische groei en leefbaarheid. Zodanig dat bij veranderingen in het gebruik van de fysieke leefomgeving de doelen voor een gezonde en veilige leefomgeving overeind blijven.”

De provincie gaat uit van het principe ‘lokaal wat kan, regionaal wat moet’, gelet op de diversiteit aan regio's, om ruimte te bieden aan maatwerk en om vorm te kunnen geven aan een wendbare samenleving. Hierbij staat de opgave centraal. De provincie ziet, net als het Rijk, dezelfde majeure opgaven voor de komende periode, zoals (1) de economische transitie van lineair naar circulair en duurzaam, (2) de woningbouwopgave, (3) gezondheid en veiligheid en (4) klimaatverandering, biodiversiteit en natuur.

Beide visies, van zowel Rijk als provincie, worden waar mogelijk en relevant vertaald naar de Omgevingsvisie Velsen. Zoals eerder is geconstateerd: Velsen is Nederland in het klein. Hoewel de visies in de eerste plaats zelfbindend zijn voor het bestuursorgaan dat de visie vaststelt, is de Provinciale Omgevingsverordening (als uitwerking van de Povi) dat niet: daar moeten we ons als gemeente aan houden. De provincie werkt aan de opvolger van de Omgevingsverordening NH2020; de Omgevingsverordening NH2022. Deze zal tegelijk in werking treden met de Omgevingswet op 1 januari 2022.

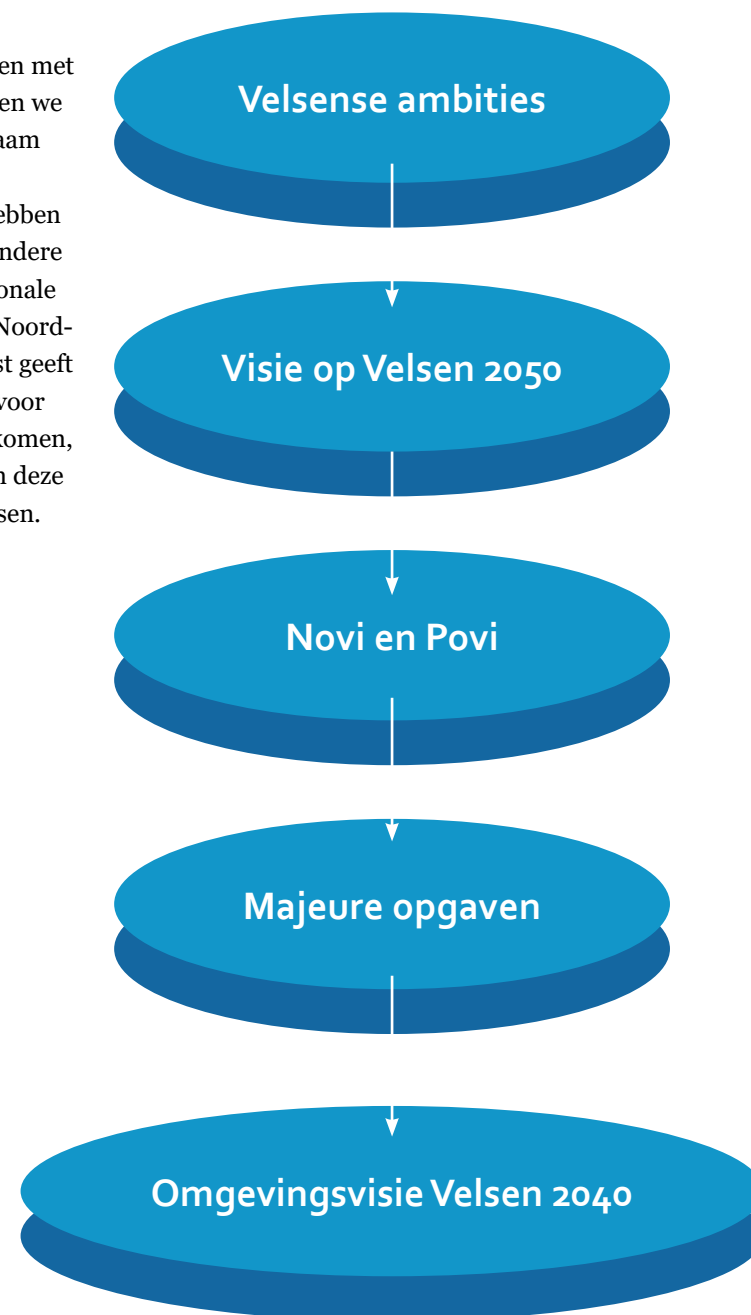
4.4 Majeure opgaven voor Velsen

De omgevingsvisie heeft betrekking op een groot aantal onderwerpen in de fysieke leefomgeving. Dwars door deze onderwerpen spelen een aantal maatschappelijke opgaven die de komende decennia nadrukkelijk spelen en vragen om koers en richting vanuit de gemeente. Denk daarbij aan de transitie naar duurzame energie, het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering (zoals hittestress en afnemende biodiversiteit), het vitaal houden van wijken en dorpen en het inspelen op de toenemende druk op de woningmarkt. Deze opgaven staan uiteraard niet los van de Novi, Povi of onze nieuwe Visie op Velsen. Ook daar wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de grote opgaven. Het vraagt echter wel een lokale vertaling van onze kant. Zoals in de Visie op Velsen 2050 wordt geconstateerd, is Velsen in vele opzichten namelijk ook uniek door zijn diversiteit. Denk aan de combinatie van (zware) industrie met het Nationaal Park Zuid-Kennemerland en Spaarnwoude. Of het verschil in woningaanbod tussen Santpoort-Zuid, Velserbroek en IJmuiden.

De grote maatschappelijke opgaven zijn aanleiding voor Velsen om met de omgevingsvisie aan de slag te gaan. De huidige beleidskaders voldoen soms niet meer aan nieuwe ambities waardoor we genoodzaakt zijn om integraal nieuw beleid op te stellen door middel van een omgevingsvisie. Het instrument omgevingsvisie is als het ware het vehikel om te kunnen sturen op de opgaven van morgen.

Samengevat

De Velsense ambities zijn de aanleiding om te starten met de Omgevingsvisie Velsen 2040. De rode draad halen we uit de geactualiseerde Visie op Velsen 2050: duurzaam verbonden. De omgevingsvisie is als het ware de ruimtelijke vertaling van deze toekomstvisie. We hebben echter ook rekening te houden met de kaders van andere overheden. In het geval van Velsen zijn dat de Nationale Omgevingsvisie en de Provinciale Omgevingsvisie Noord-Holland. Omdat we een visie maken die ons houvast geeft richting de toekomst, hebben we nadrukkelijk oog voor de trends en ontwikkelingen die we op ons af zien komen, de zogenaamde majeure opgaven. Tezamen vormen deze vier schijven de context van de Omgevingsvisie Velsen.

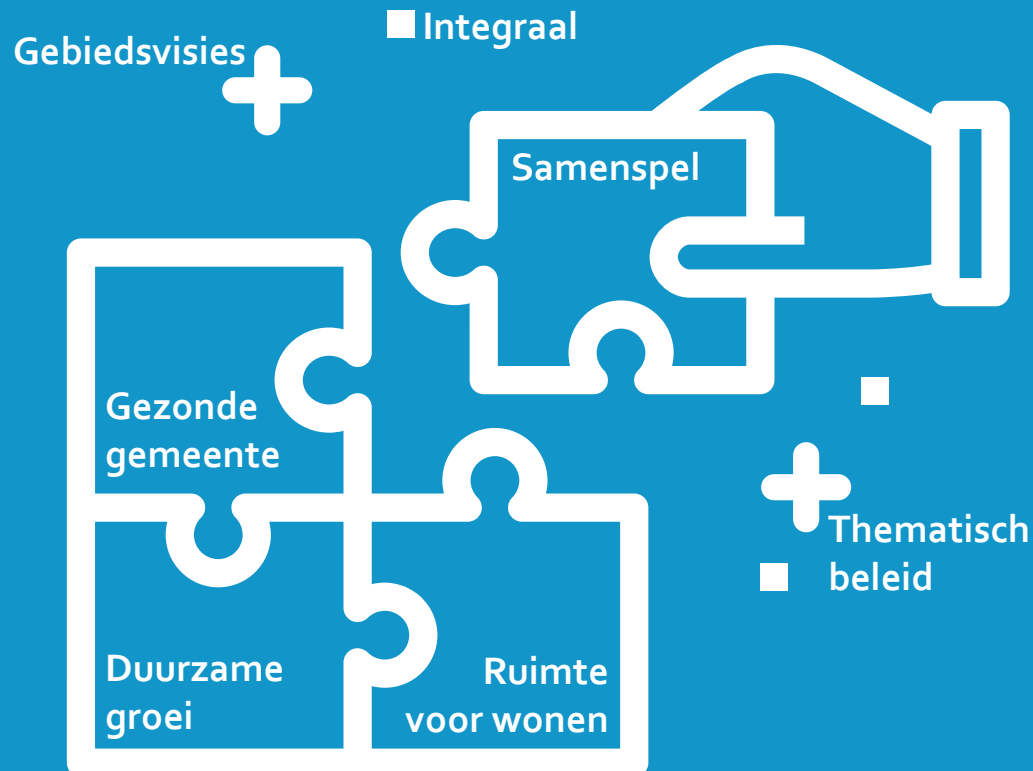

5. Koers

Met ons koersdocument zetten we de volgende stap om te komen tot de eerste Omgevingsvisie Velsen. Het is tevens het eerste resultaat dat voor besluitvorming aan de gemeenteraad wordt aangeboden. We maken hiermee inzichtelijk wat onze ambities zijn ten aanzien van de drie inhoudelijke thema's en hoe we onze omgevingsvisie hierna verder gaan uitwerken. We zetten op hoofdlijnen de koers uit voor de grote maatschappelijke opgaven.

1. Gezonde gemeente;
2. Duurzame groei;
3. Ruimte voor wonen

De koersen krijgen een gebiedsgerichte uitwerking in de omgevingsvisie. Daarnaast vullen we ook het thematisch beleid verder aan en beschrijven we wat onze ambities zijn ten aanzien van het samenspel met inwoners en ondernemers. Waar nodig doen we een voorschot op de programma's, zodat we ook gericht aan de slag kunnen met onze ambities.

5.1 Gezonde gemeente

In een gezonde en veilige gemeente bevordert de fysieke leefomgeving de gezondheid en veiligheid van de inwoners. Ook stimuleert de fysieke leefomgeving een plezierige samenleving waar iedereen volwaardig aan kan deelnemen en daartoe wordt verleid.

Wat speelt er?

Gezondheid, vergrijzing en maatschappelijke voorzieningen

In de komende jaren heeft de vergrijzing gevolgen voor de gezondheid en het gebruik van voorzieningen. Doordat de babyboomgeneratie de pensioengerechtigde leeftijd bereikt en mensen langer leven, neemt de bevolkingsgroep ouder dan 65 sterk toe. In de leeftijdsklasse 45-65 neemt de bevolking na 2020 sterk af, terwijl het aantal inwoners in de leeftijdsklasse 0-25 en 25-45 stabiel blijft. Rond 2030 vormen 65-plussers de grootste bevolkingsgroep.

In de Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018 (VTV) rapporteert het RIVM over de ontwikkeling van de volksgezondheid in Nederland. Doordat we ouder

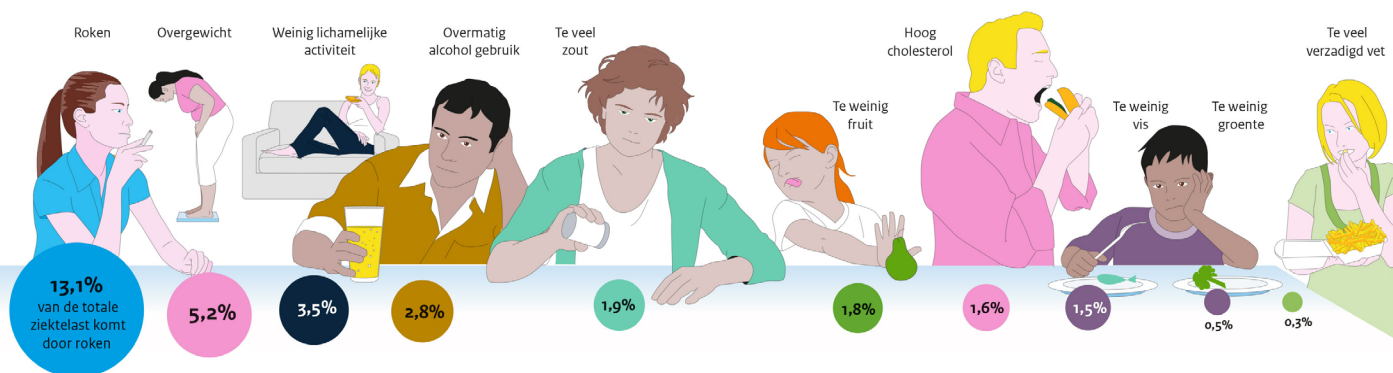
worden, blijven we langer vitaal. Wel ontstaan er meer chronische aandoeningen. Dementie en artrose veroorzaken de grootste toename in ziektelast tot 2040. In de leeftijdscategorie boven 75 jaar verwachten we dat eenzaamheid een groter probleem wordt. Ook nemen gezondheidsverschillen tussen laag- en hoog opgeleide bevolkingsgroepen toe.

In 2020 is onder aanvoering van Velsen de monitor Wonen en Zorg op de kaart gepubliceerd. Hierin worden kaartlagen van vraag naar en aanbod van zorg gecombineerd met andere geografische, demografische, economische en ruimtelijke informatiebronnen. De monitor helpt ons om verbanden te leggen tussen de inrichting van de fysieke leefomgeving en de afgeleide vraagstukken. Door de monitor actueel te houden, ligt er een stevige basis om met sociaal-ruimtelijke vraagstukken aan de slag te kunnen

Gezondheid en de leefomgeving

Volgens onderzoek van het RIVM wordt landelijk gemiddeld 5,7% van de ziektelast bepaald door een ongezond milieu. De percentages lopen lokaal echter tot bijna 15% op. Dit geldt vooral in gebieden met veel industrie, veel (snel)wegen en vrachtverkeer. Lokale cijfers ontbreken nog, maar gezien de grote hoeveelheid industrie, water- en autowegen is het percentage in Velsen naar verwachting hoger dan het landelijk gemiddelde. Het RIVM voert momenteel een gezondheidsonderzoek uit om de effecten van milieubelasting op onze gezondheid in kaart te brengen. Een groot deel van die effecten is te relateren aan de uitstoot van schadelijke stoffen. Daarnaast hebben een aantal andere oorzaken van ziektelast een relatie met de fysieke leefomgeving, zoals een gebrek aan lichamelijke beweging en/of overgewicht. Het ontwikkelen van een gezonde leefomgeving in de wijken kan eraan bijdragen dat de gezondheid van onze inwoners verbetert.

Tussen de dorpen en wijken zijn een aantal verschillen in het gezondheidsniveau zichtbaar (Velsen in Cijfers, 2021). Deze kunnen deels worden verklaard door de sociaaleconomische status van de inwoners, maar hebben - gelet op landelijke studies - mogelijk ook te maken met de milieubelasting en de stedenbouwkundige structuur.

Determinanten ziektelast (Bron: RIVM)

In grote delen van Velsen voldoet de milieukwaliteit op het gebied van geluid, fijnstof, bodem, geur en externe veiligheid aan de wettelijke norm. In andere gebieden zien we dat de milieukwaliteit nog sterk verbeterd moet worden. De wettelijke norm is daarnaast niet altijd voldoende om onze inwoners een veilige en gezonde leefomgeving te bieden.

De geluidsbelasting is het hoogste langs de spoorlijn, de snelwegen, het Noordzeekanaal en in de omgeving van (gezoneerde) industrieterreinen en het terrein van Tata Steel. Door de toename van het verkeer en bedrijvigheid kan deze hinder toenemen, al wordt dit wel begrensd door geluidszones en geluidsplafonds die zijn vastgesteld door Rijk, Provincie Noord-Holland en de gemeente. Ingrepen in de fysieke leefomgeving kunnen helpen om deze lasten beter te dragen. De nieuwe Omgevingswet biedt op dit vlak meer bestuurlijke afwegingsruimte.

Klimaatverandering

Klimaatverandering leidt in de zomers tot versnelde opwarming van versteende gebieden, met mogelijke hittestress als gevolg. Hittestress is een aandoening veroorzaakt door extreme hitte, die zich uit in diverse lichamelijke klachten, waarbij mensen en dieren warmte niet kwijt kunnen. Het centrum van IJmuiden wordt nu al ervaren als een warme plek. Ook in de kernen Velsersbroek en Velsen-Noord kan de gebouwde omgeving snel warm worden en leiden tot hogere (gemiddelde) temperaturen. Voor de bedrijventerreinen geldt hetzelfde. Hier kan de toename van groen een belangrijke rol spelen om hittestress te voorkomen. Daarnaast is het belangrijk om bouwregels te formuleren voor klimaatbestendige nieuwbouw.

Mobiliteit, bewegen, sporten en spelen

Een goed, fijnmazig fietsnetwerk zet onze inwoners eerder aan om de fiets te pakken en de auto te laten staan. Datzelfde geldt wanneer er een groene, veilige leefomgeving in de buurt is: men trekt er dan vaker lopend of fietsend op uit. Dat wandelen en fietsen beter voor onze gezondheid is dan autorijden is evident, maar toch valt er op dit gebied nog veel te winnen. De inrichting van de fysieke leefomgeving speelt daar een grote rol in. Op veel plekken in Velsen is groen nabij, maar toch wordt dat groen niet overal even veel gebruikt. We kunnen onze leefomgeving anders inrichten zodat er meer bewogen wordt, er meer buiten gespeeld wordt en sporten voor iedereen mogelijk is.

In sommige gevallen is de auto de logische en soms zelfs noodzakelijke keuze. Vandaar dat de snelwegen ook belangrijk voor ons zijn. Maar voor heel veel (dagelijkse) mobiliteit - bijvoorbeeld voor de dagelijkse boodschappen naar IJmuiden of om te winkelen in Haarlem - zijn gezondere alternatieven beschikbaar. Dat vraagt van ons om ook de komende jaren in te blijven zetten op het verbeteren van het (h)ov-, fiets- en wandelnetwerk. Vooral station Driehuis heeft een grote potentie dankzij de centrale ligging ten opzichte van IJmuiden, Driehuis en Santpoort, en dat kan nog veel beter benut worden.

Veiligheid

In een gezonde sociale woonomgeving voelen mensen zich veilig en is de samenhang in de buurt groter. Sociale veiligheid en sociale cohesie zijn belangrijke sociale omgevingsfactoren die van invloed zijn op iemands gezondheid. Deze factoren hangen samen met

andere belangrijke opgaven van de gemeente, zoals de aanpak van eenzaamheid, armoede en participatie van verschillende doelgroepen. Door als gemeente zelfredzaamheid, ontmoeting en participatie te versterken, verbetert de leefbaarheid en veiligheid van de buurt.

Sociale veiligheid

Met sociale veiligheid wordt de beleving van veiligheid bedoeld. Dit kan negatief worden beïnvloed door daadwerkelijke criminaliteit en overlast, maar ook door een onveiligheidsgevoel dat niet ergens op te herleiden is. Overlast kan fysiek (graffiti) of sociaal (hangjongeren) zijn. Sociale veiligheid kan worden bevorderd door een omgeving die schoon, heel en veilig is of het (her)kennen van mensen in de buurt.

Veiligheid en gezondheid

Voor gezondheid is het gevoel van veiligheid belangrijk. In buurten waar mensen zich veilig voelen, voelen meer mensen zich gezonder dan in buurten waar mensen zich onveilig voelen. Het gevoel van veiligheid wordt maar voor een deel beïnvloed door daadwerkelijke criminaliteit of overlast. Ook hangt het af van allerlei factoren, waaronder de fysieke inrichting van de publieke ruimte. Goed verlichte tunnels, goed verlichte fietspaden en een goed onderhouden buitenruimte met weinig afval, graffiti of vandalisme dragen bij aan een sterk veiligheidsgevoel. Daarnaast is de functie van de publieke ruimte belangrijk bij het ervaren van veiligheid.

Veiligheid gaat ook over verkeersveiligheid en externe veiligheid. In Velsen komen veel soorten verkeer samen:

vrachtverkeer over weg en over het water, fietsers, voetgangers, bussen, treinen, de pont. Velsen heeft het allemaal. Dat betekent dat we voortdurend moeten nagaan wie wanneer de ruimte moet krijgen. Daarbij hebben onze haven- en industrieterreinen een belang, maar ook onze recreanten, voetgangers en fietsers. Bij grootschalige herstructureringsprojecten, zoals de ontwikkelingen in stedelijk IJmuiden, onderzoeken we de meest veilige, maar ook logische keuzes om tot een verkeersveilige situatie te komen.

Externe veiligheid gaat over het risico dat onze inwoners en bezoekers lopen door zich in de nabijheid van transportroutes of opslagplaatsen van gevaarlijke stoffen te begeven. Door de komst van de Omgevingswet verandert er het een en ander op dit gebied. Die ontwikkelingen houden we goed in de gaten.

Grote verschillen tussen wijken

In Velsen zien we dat de leefbaarheidsscore per wijk verschilt. Ook het aantal misdrijven en overlastmeldingen verschilt per wijk. Door de juiste ingrepen te doen in de fysieke leefomgeving, kunnen investeringen die gedaan worden binnen het sociaal domein versterkt worden. Het is daarom zeer belangrijk zicht te krijgen op de oorzaken achter de verschillende cijfers en daar met passende oplossingen voor te komen.

Regionale gezondheidsnota

Begin 2021 is de regionale nota gezondheidsbeleid 2021-2028 in de regio Kennemerland vastgesteld. Het is een gezamenlijk kader om diverse gezondheidsvraagstukken aan te pakken. De basis hiervoor is de landelijke nota

gezondheidsbeleid van VWS. Hierin is het menselijk gedrag niet op zichzelf staand, maar het product van de fysieke en sociale omgeving. De regionale nota benadrukt het verband tussen de fysieke en sociale leefomgeving.

Het fysiek domein heeft de instrumenten in handen om de fysieke leefomgeving gezond in te richten. Het sociaal domein kan het fysiek domein helpen met het vormgeven van het participatieproces dat onderdeel is van de Omgevingswet, bijvoorbeeld door inwoners te betrekken bij de planvorming, het gesprek aan te gaan over hoe een gezonde omgeving eruitziet en via hen kennis te verspreiden. Zorgprofessionals, welzijnswerkers en buurtsportcoaches werken al vaak in (kwetsbare) wijken. Hun expertise kan daarom helpen om de behoeften van inwoners op het gebied van de fysieke leefomgeving in kaart te brengen.

Voor een verbinding tussen gezondheid en ruimte is in ieder geval een brede definitie van gezondheid nodig. Het gaat immers om gezondheidsbescherming én -bevordering. De laatste decennia is veel bereikt door milieunormeringen. Deze beschermen de gezondheid beter en beperken gezondheidsrisico's. Maar ook hierin is nog veel ruimte voor verbetering. Bestaande milieunormeringen zijn niet altijd gebaseerd op volledige bescherming van de gezondheid. Daarom kan er, ook wanneer er wordt voldaan aan de milieunormen, nog steeds sprake zijn van schadelijke effecten voor de gezondheid.

Lokale uitwerking landelijke en regionale nota's

In 2021 wordt gestart met een lokaal uitvoeringsprogramma op basis van de landelijke en

regionale gezondheidsnota's. De regionale nota stelt drie strategieën voor om met het thema aan de slag te gaan: (1) gezondheid centraal, (2) focus aanbrengen door één gezondheidsthema voorop te stellen of (3) het 'meekoppelen' van gezondheid. Door gezondheid in de omgevingsvisie als centraal thema te benoemen, wordt het thema als richtinggevend kader meegenomen in alle nota's en plannen binnen alle beleidsvelden. Gezondheid is gezien vanuit een brede definitie, waar ook de ruimtelijke gezondheidsverschillen onderdeel van zijn. Het gaat om de volle breedte van beleidsstukken; van de visie op de stad tot omgevingsplan, en het gezond aanbesteden op gebouwniveau. Daarbinnen zijn gezondheidsachterstanden onderdeel van een totaalvisie op de gezondheid in de gemeente. Daarnaast wordt aan de hand van gebiedsvisies gekeken naar de logische meekoppelkansen. In deze strategie wordt gezondheid gekoppeld aan een actueel niet-gezondheidsthema, bijvoorbeeld aan een specifieke ruimtelijke ambitie, zoals klimaatadaptatie, groen in de stad of de mobiliteitsopgave. Denk aan samenwerking rondom kwetsbare groepen bij hittestress, het stimuleren van gebruik van openbaar groen door aanpassing van de toegangswegen, inrichting van het groen en aanbod van voorzieningen in en om het groen.

Waar mogelijk haken we aan bij bestaande nota's en visies. Bijvoorbeeld in het kader van bewegen, ontmoeten en spelen (Speel- en beweegplan) of de Mobiliteitsagenda (duurzame mobiliteit). Door het beste uit de drie strategieën te halen, borgen we op diverse manieren dat het thema integraal opgepakt wordt.

Ambitie en koersen

Ambitie:

Velsen is een gezonde en veilige leefomgeving voor onze inwoners, waarin we onze inwoners verleiden tot een gezonde leefstijl. We benaderen gezondheid en een gezonde leefomgeving daarom vanuit een brede definitie.

Een gezonde fysieke en sociale leefomgeving wordt als prettig ervaren, nodigt uit tot gezond gedrag en heeft zo min mogelijk negatieve invloed op de gezondheid. De leefomgeving is een belangrijke pijler in integraal lokaal (gezondheids)beleid rondom thema's als overgewicht, roken, eenzaamheid, sociale veiligheid en gezondheidsachterstanden.

De Omgevingswet en de Landelijke nota gezondheidsbeleid, Nationaal Preventieakkoord en Sportakkoord bieden een goed kader voor de gemeente Velsen voor een gezonde en aantrekkelijke gemeente en het meenemen van gezondheid in het omgevingsbeleid. Gezondheid is een maatschappelijk doel van de Omgevingswet en ambities krijgen een plek in de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Het is kansrijk om opgaven uit het fysiek domein en sociaal domein (energietransitie, klimaatadaptatie, vergrijzing, eenzaamheid, overgewicht, gezondheidsachterstanden, verstedelijking en krimp) te verbinden.

Brede benadering 'gezondheid'

Velsen kiest voor een brede en integrale benadering van het thema gezondheid. Dat houdt in dat we ons niet alleen richten op de 'traditionele' thema's vanuit milieuwetgeving (denk aan geluid, geur en luchtkwaliteit), maar onze blik verbreden en oog hebben voor hoe de fysieke leefomgeving invloed heeft op de sociale leefomgeving en het gedrag van onze inwoners.

Koers:

Een gezonde leefomgeving in de Omgevingsvisie Velsen (1) biedt een goede toegang tot voorzieningen (zoals scholen, winkels, buurthuis) en openbaar vervoer, voor iedereen; (2) nodigt uit tot een gezonde leefstijl zoals wandelen, fietsen, spelen, ontspannen, eten of elkaar ontmoeten; (3) is schoon, heel en veilig en biedt zoveel mogelijk rookvrije zones; en (4) is toegankelijk voor alle gebruikers (denk aan ouderen, kinderen en gehandicapten).

Gezondheidsbevordering

Gezondheidsbevordering is gedrag stimuleren dat de gezondheid van mensen bevordert en ziekte voorkomt. Ongezonder gedrag is niet alleen het gevolg van individueel gedrag, ook de omgeving waarin iemand leeft, werkt en woont heeft invloed.

Werken aan een gezondheidbevorderende leefomgeving betekent dat we aandacht besteden aan thema's als bewegen, roken, ontmoeten, ontspannen, gezond eten en het creëren van een (sociaal) veilige (woon)omgeving.

We kunnen daarbij niet om de behoeften van onze inwoners heen en betrekken ook onze kwetsbare inwoners. Het vraagt van de gemeente een integrale blik op de opgaven die spelen en een nauwe samenwerking tussen het sociale en fysieke domein.

Koers:

Gezondheid is een vast onderdeel van de belangenafweging in ruimtelijk beleid, waarbij de verbinding tussen het sociale en fysieke domein centraal staat.

Een aantal onderwerpen kunnen we op de korte termijn al extra onder de aandacht brengen met mogelijk een groot effect. Denk aan voorlichtingen over een gezonde leefstijl en mensen informeren en bewust maken van eigen gedrag. Omdat roken nog steeds één van de grootste ziekteveroorzakers is, blijven we dit thema agenderen.

Koers:

We breiden het aantal rookvrije zones uit en stimuleren en faciliteren bedrijfsleven, (onderwijs)instellingen, (maatschappelijke) voorzieningen en woningcorporaties om met ons mee te doen. Kinderen en kwetsbaren worden zo beter beschermd tegenover de nadelige gevolgen van roken.

Om iedereen mee te kunnen laten doen, is een leefomgeving nodig die voor alle doelgroepen wat te bieden heeft en die voor alle doelgroepen ook toegankelijk is.

Koers:

Velsen heeft een inclusieve, toegankelijke en veilige leefomgeving die uitnodigt om te bewegen, ontmoeten en ontspannen in de openbare ruimte in bijvoorbeeld parken, tuinen, speelplaatsen of op sportaccommodaties.

Gezondheidsbescherming

Behalve het bevorderen van de gezondheid, zijn we als gemeente ook verplicht om onze inwoners te beschermen tegen externe (milieu)factoren. We willen allemaal een schonere lucht, gezond drink- en zwemwater en geen geluidsoverlast ervaren. Bij veel milieuaspecten is de gemeente controlerend. De Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) en Noordzeekanaal-gebied (ODIJ-NZKG) fungeren in die zin als onze handhaver op het gebied van milieuwetgeving. We blijven inwoners en ondernemers controleren, ook in de toekomst. Daarnaast werken we bovenlokaal samen om hierin ook verdere stappen te zetten. Denk aan het Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit (samen met ODIJ), als uitwerking van het Schone Lucht Akkoord (SLA). We stimuleren het bedrijfsleven daarmee om schoner en duurzamer te worden. Ons streven is de kwaliteit te bereiken die voor de gezondheid van mensen gewenst is, zoals de WHO-advieswaarden voor lucht. Voor de luchtkwaliteit is het belangrijk nieuwe verontreiniging te voorkomen. Hiervoor hebben wij onze partners nodig, maar ook de EU en het Rijk.

Koers:

Wij verbeteren de milieukwaliteit en de luchtkwaliteit voldoet in 2030 aan de WHO-advieswaarden.

Behalve luchtkwaliteit is geluid in een dynamische gemeente als Velsen een relevant thema. Geluid kan allerlei bronnen hebben: verkeer in wat voor vorm dan ook, industrie, de natuur, de radio van de buurman. Soms kan (langdurige) blootstelling aan geluid (gezondheids) problemen veroorzaken. Het is daarom belangrijk om in de gaten te houden dat het geluid in de gemeente Velsen draaglijk is voor onze inwoners. Wettelijke normen stellen hierin een bovengrens vast, maar soms is het wenselijk om hier als gemeente aanvullende grenswaarden aan te verbinden. Vanaf 2022 worden de geluidsbelastingskaarten voor Velsen geactualiseerd. In 2023 wordt het Actieplan Geluid geactualiseerd.

Een prettige en veilige samenleving

Velsen is een gewilde gemeente om te wonen, werken recreëren en verblijven. We willen graag dat dat zo blijft. In aanvulling op de andere koersen voor een goede fysieke leefomgeving vraagt dit ook een inclusieve samenleving waar iedereen de mogelijkheid heeft om mee te doen en een goed economisch klimaat. Het hebben van een baan en een stabiel en zeker inkomen levert namelijk ook een bijdrage aan een gezond leven.

We vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen in de samenleving. Daarom stimuleren we dat er in alle kernen van Velsen woningen zijn voor alle doelgroepen. Ook blijven we werkgelegenheid bieden op alle niveaus en zorgen wij voor wegen, fietspaden en een goed openbaar vervoernetwerk zodat iedereen de mogelijkheid heeft om te reizen. Waar het kan, bevorderen we ontmoeting. Bijvoorbeeld met een uitnodigende inrichting van de openbare ruimte en door verschillende functies te combineren. We zorgen te allen tijde voor een

leefomgeving die schoon, heel en veilig is. Zo voorkomen we ondermijning, beperken we criminogene factoren en nodigen we mensen uit om naar buiten te gaan.

Koers:

We faciliteren de zelfredzaamheid en het vergroten van het sociaal kapitaal van onze inwoners door te zorgen voor een leefomgeving die schoon, heel en veilig is, waarin inwoners worden gestimuleerd actief mee te doen. Voor degene die het zelfstandig niet redden trekken het fysieke en sociale domein samen op om alsnog de juiste randvoorwaarden te creëren.

5.2 Duurzame groei

Nederland heeft een opgave om de CO₂-uitstoot te verminderen met 55% in 2030 en de gevolgen van klimaatverandering zo goed mogelijk op te vangen. Ook de gemeente Velsen heeft daar een verantwoordelijkheid in. Daarom willen we de fysieke leefomgeving energieneutraal, klimaatbestendig, aardgasvrij en waterrobuust maken. Velsen heeft ook het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend. Velsen staat daarnaast voor grote groei- en transitieopgaven. Er komen veel verduurzamingsvraagstukken van de bestaande omgeving en nieuwe ruimtevragen in het kader van de energietransitie op de gemeente af. We willen de vraag naar ruimte op een duurzame manier accommoderen. Tegelijkertijd willen we de aantrekkelijke (cultuur)landschappen behouden.

Wat speelt er?

Aanwezige waarden: een landschappelijk diverse gemeente

Velsen is een landschappelijk diverse gemeente. Als waardevolle ruimtelijke kenmerken van de gemeente worden gezien:

- De kernenstructuur;
- De diversiteit van de landschappen;
- Het Nationaal Park;
- Het Recreatiegebied Spaarnwoude;
- De bijzondere buitenplaatsen die de gemeente rijk is;
- De unieke ligging aan zee waarin Velsen fungeert als nautische toegangspoort voor Amsterdam, aan de monding van het Noordzeekanaal;
- Bijbehorende (haven)industrie en de visafslag.

Het landschap is echter voortdurend aan verandering onderhevig en zal de komende jaren blijven veranderen als gevolg van een aantal majeure, ruimtelijke opgaven die ruimte claimen. Denk aan de toenemende vraag naar woningen, de energietransitie, klimaatverandering en een toenemend recreatief gebruik. Maar ook de groei van bestaande functies, zoals onze havengebieden en

aanwezige industrie. Hier ligt namelijk ook een ambitie om de havenontwikkeling een stap verder te brengen. De kwaliteit van het landschap staat daardoor onder grote druk. Behoud en versterking van de landschappelijke kernkwaliteiten en samenhang is daarom van groot belang.

Bodem en ondergrond

Door de aanwezigheid van industrie, aanlanding energie infrastructuur, de potentie van geothermie, warmte-koude-opslag in de bodem, CO₂-leidingen, waterstofleidingen, veel omvangrijke elektrische infrastructuur, de aanwezigheid van niet-gesprongen explosieven en ligging bij de zee is de ondergrond in Velsen een belangrijk element in het ruimtelijk proces. We zijn daarom gebaat bij zicht op de voor Velsen relevante aspecten, ontwikkelingen, kansen en uitdagingen in de ondergrond. In het verlengde daarvan bereiden we toekomstgericht beleid met betrekking tot de ondergrond voor. Voor de diepe ondergrond heeft het Rijk een voorzet gedaan met de Structuurvisie Ondergrond (STRONG). Het is niet haalbaar om tot in detail de ondergrond voor Velsen driedimensionaal in kaart te brengen. Daarom werken we momenteel zelf aan een eerste 'lichte' versie van een structuurvisie ondergrond met ondersteuning van TTE Consultants.

Meer concreet zoeken we antwoord op vier vragen:

1. Wat is in onze gemeente precies de invloed van de ondergrond op de gewenste ontwikkelingen boven de grond? Wat is de situatie in de ondergrond?
2. Welke ruimtevraag onder de grond komt er de komende jaren op ons af, gebaseerd op de gewenste ontwikkelingen boven de grond?
3. Welke regels zouden we op basis van de gewenste ontwikkelingen boven de grond voor de ondergrond moeten stellen, zodat de ontwikkelingen boven de grond ook daadwerkelijk kunnen worden gerealiseerd. Wat moeten we dan beschermen, reserveren, voorkomen?
4. Wat is een goed handelingsperspectief om bovengrond en ondergrond definitief met elkaar te verbinden, rekening houdend met feit dat grip krijgen op de ondergrond een lange termijn opgave is.

Het gaat om inhoud en proces, en hoe we de ondergrond in dagelijkse werkprocessen als integraal onderdeel meegewogen kan worden. De komende maanden wordt het traject ondergrond verder uitgewerkt.

Waterketen

Nationaal en regionaal zijn er trends en ontwikkelingen te onderscheiden die van invloed zijn op de uitvoering van de beheertaken in de waterketen, het (stedelijk) waterbeheer en de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Uitdagingen op het gebied van klimaatadaptatie, waterkwaliteit, duurzaamheid, maar ook kostenbesparingen, de kwetsbaarheid van organisaties en de verdere professionalisering van de uitvoering van beheertaken vragen om keuzes van gemeenten en waterschappen.

Anticiperend op de komst van de Omgevingswet heeft de regio Kennemerland gezamenlijk met de drinkwaterbedrijven PWN, Dunea en Waternet een bouwsteen ontwikkeld voor het waterdomein, die door de partijen gebruikt kan worden bij het opstellen van omgevingsvisies, programma's en omgevingsplannen. De belangrijkste consequentie van de Omgevingswet voor het waterdomein is dat de beleidsvrijheid van gemeenten en waterschappen verder toeneemt.

Concreet krijgt dit vorm door:

- Deregulering van regels voor lozingen in de riolering, bodem en op het oppervlaktewater;
- Deregulering van regels voor bouwen;
- Het vervallen van de goedkeuringsbevoegdheid van de provincie voor de gemeentelijke zorgplicht afvalwater in het buitengebied;
- Het vervallen van de wettelijke planverplichting van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Als gevolg van de deregulering zal Velsen zelf moeten bepalen wat wel en niet gereguleerd wordt en op welke wijze. Hierdoor neemt de urgentie toe om in

regionaal verband gezamenlijk invulling te geven aan de beleidsvrijheid rondom de gemeentelijke watertaken en de zorgplichten van het waterschap.

Klimaatverandering

Klimaatverandering zal meer clusterbuien, droogte en hittestress met zich meebrengen. Hittestress is vooral aan de orde op plekken met grote verharde oppervlakten zoals het centrum van IJmuiden of de industrieterreinen. Daarentegen zorgen plekken met veel groen en water juist voor verkoeling. Ook in bouwopdrachten is nog beperkt aandacht voor hittebestendige bouw. Door tijdelijke berging en verbeterde waterafvoer wordt overlast door clusterbuien grotendeels voorkomen. Tijdelijke waterberging kan ook bijdragen aan de kwaliteit van het openbaar groen. Wel kan hinder optreden als tunnels onder water lopen. Omdat de meeste verharding ligt op private terreinen ligt er een belangrijke opgave op deze terreinen.

Biodiversiteit

De biodiversiteit staat onder druk. Op aarde, in Nederland, maar ook in Velsen. In Nederland is de biodiversiteit teruggelopen naar ca. 15% van de oorspronkelijke, ongestoorde natuursituatie. Nederland voldoet nog niet aan de Europese doelstelling om soorten en habitattypen in gunstige staat te brengen en te houden. Om de biodiversiteit te verbeteren en in stand te houden, is het belangrijk te weten wat een grotere biodiversiteit bijdraagt. Zo zorgt het voor een fijner leefklimaat, schoner drinkwater en vruchtbare grond. Het verstoren van de biodiversiteit levert bovendien een disbalans op, waardoor de ecologische waarde van gebieden sneller achteruit gaat. De waardering als Natura 2000 of NNN

zorgt ervoor dat er strenge regels gelden in gebieden met een dergelijk label. We moeten ons telkens afvragen of ontwikkelingen in deze gebieden noodzakelijk zijn en of we het op manieren kunnen doen dat we de biodiversiteit niet verstoren.

Niet alleen de gebouwde omgeving kan de biodiversiteit verstoren. Ook licht, geluid, trilling, geur, magneetvelden en straling vragen aandacht. In Velsen komt veel verkeer samen wat voor een verhoogd stikstofgehalte zorgt: over water, over de weg en door de lucht. Daarnaast is de stikstof-uitstoot van de industrie en gebouwde omgeving van grote invloed op onze biodiversiteit.

Om het tij te keren zet Velsen in op natuurinclusieve ontwikkeling. Dit geldt bijvoorbeeld voor toekomstige woningbouw, het gebruik van agrarische gronden, aanleg van infrastructuur.

Veiligheid

Velsen is een nautische toegangspoort tot Europa. De groei van onze havens en de ferry en cruisevaart maakt ons ook kwetsbaarder indien we die groei niet veilig faciliteren. Het havengebied is één van de locaties binnen onze gemeente die vatbaar is voor criminele activiteiten. Ook omgevingsveiligheid is nog steeds een actueel thema. Denk aan het vervoer van gevaarlijke stoffen en het plaatsgebonden en persoonsrisico dat daarbij komt kijken. Zeker in de allocatie van nieuwe functies zoals wonen dient dit aspect in ogenschouw genomen te worden, indien we onze bedrijven en de logistiek ook de ruimte willen blijven geven. Tot slot dienen we rekening te houden met veiligheidsgevoelige functies, zoals coffeeshops, bordelen en gokbedrijven. Deze functies kunnen niet overal gehuisvest worden.

Energietransitie

In 2015 tekende Nederland het klimaatverdrag van Parijs, samen met 194 andere landen. Doel van dat verdrag is opwarming van de aarde te beperken en uitstoot van CO₂ terug te dringen. De Europese Commissie heeft de doelstelling in december 2020 verhoogd naar 55% CO₂ reductie in 2030. Het doel is om 95% CO₂ reductie te realiseren in 2050. We nemen daarom afscheid van het gebruik van fossiele brandstoffen, ook in de gebouwde omgeving. We hebben hier 'slechts' 30 jaar de tijd voor. Dit maakt de transitie naar hernieuwbare en schone energie tot een urgent vraagstuk, uiteraard ook voor Velsen. De gevolgen van deze transitie zullen hoe dan ook te zien zijn binnen stedelijk gebied en in het landelijk gebied.

Transitievisie Warmte

Op lokaal niveau laten we met de Transitievisie Warmte (TVW) zien welke wijken kansrijk zijn om voor 2030 van het aardgas af te gaan, welke planning daarbij hoort en welk verwarmingsalternatief daarvoor de voorkeur heeft. Daarnaast geeft de visie richting voor de wijken ná 2030 voor welk warmtealternatief het meeste kans lijkt te bieden met de kennis van nu. Die warmtealternatieven zijn bijvoorbeeld collectieve voorzieningen zoals een warmtenet of individuele oplossingen zoals een warmtepomp.

Regionale Energiestrategie (RES)

In het Klimaatakkoord uit 2019 is afgesproken dat dertig energieregio's de mogelijkheden in hun gebied onderzoeken voor grootschalige opwek van zonne- en windenergie op land. In de Regionale Energiestrategie 1.0

Noord-Holland Zuid (RES 1.0 NHZ) staan de plannen die overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties, ondernemers en inwoners hiervoor hebben gemaakt. Daarnaast worden in de RES 1.0 NHZ de mogelijkheden verkend om met behulp van duurzame warmtebronnen en -technieken gebouwen te verwarmen in plaats van met aardgas.

Ook in de regio IJmond & Zuid-Kennemerland is begin 2020 samen met maatschappelijke organisaties, georganiseerde inwoners, belanghebbenden en gemeenten gekeken naar welke gebieden in deze regio kans bieden voor grootschalige energieopwekking uit vooral zon en wind. Deze gebieden noemen we de zogenaamde zoekgebieden. Voor de IJmond zijn dit het terrein van Tata Steel, rondom de A9 en het Noordzeekanaal. Daarnaast hebben het college en de gemeenteraad van Velsen het Recreatieschap Spaarnwoude via een wens toegevoegd als zoekgebied. De besluitvorming van de RES 1.0 NHZ en de bijbehorende zoekgebieden vindt plaats in juni 2021. De zoekgebieden waar de gemeenteraad dan mee instemt worden opgenomen in de omgevingsvisie.

Cluster Energiestrategie

Hoewel aanpak van CO₂-reductie in de industrie een mondiale aanpak vergt, vinden veranderingen lokaal en regionaal plaats. Zo is het verbinden van bedrijven aan bijvoorbeeld de warmtevraag van de gebouwde omgeving een regionale of lokale aangelegenheid. In Nederland zijn vijf industriële regio's waar de energie-intensieve bedrijvigheid is geclusterd. Velsen is onderdeel van de cluster Noordzeekanaalgebied. Dit cluster biedt mogelijkheden om vanuit bijvoorbeeld restwarmte huizen en andere gebouwen te verwarmen. Voor de clusters

worden plannen gemaakt voor grootschalige productie van bijvoorbeeld waterstof. Dit gaat echter gepaard met grote infrastructurele projecten die zowel boven als onder de grond een grote ruimtelijke impact hebben. Ruimtelijk gezien is het belangrijk om vraag en aanbod van warmte zo dicht mogelijk bij elkaar te realiseren. Aanleg van transportinfrastructuur is immers vaak lastig en heel kostbaar door gebrek aan ruimte in de ondergrond. Een RES is daarmee de meest voor de hand liggende plek om de integrale afweging van de totale energietransitie te maken en de keuzes gebiedsgericht te optimaliseren en door te vertalen. Buiten de clusters zijn ook tal van individuele industriële bedrijven of kleine clusters te vinden. Hiervoor geldt dat deze ook kansen kunnen bieden aan de omgeving, al dan niet in beperktere mate gezien de omvang.

Regioplan NZKG

Bijna 30 bedrijven in het Noordzeekanaalgebied, groot en klein, zetten verduurzaming hoog op de agenda. Zij zijn de koplopers in de energietransitie en spelen een sleutelrol om van het gebied de groene stekker voor de regio te maken. De ambities zijn groot, samen kunnen we die realiseren, zo blijkt uit het Regioplan Noordzeekanaalgebied (NZKG). Het Regioplan geeft een beeld van de ontwikkelingen op het gebied van industriële CO₂-emissie reductie en energiebesparing in het Noordzeekanaalgebied. Uit de projecten van de bedrijven blijkt dat de initiatieven van de bedrijven kunnen zorgen voor een CO₂-reductie van bijna 15 megaton (Mton). Dit is ruim boven de gestelde ambitie van 4,2 Mton voor het Noordzeekanaalgebied. Het grootste deel van deze reductie wordt gerealiseerd met de projecten van Tata Steel (samen 7,4 Mton) en de sluiting van de Vattenfall Hemweg-kolencentrale (CO₂-reductie van 2,5 Mton).

Afval en circulaire economie

We produceren met z'n allen steeds meer afval, ook in Velsen. Dat afval wordt waar mogelijk verwerkt tot nieuwe producten en grondstoffen. Soms wordt dat afval ook verbrand. Een belangrijke voorwaarde voor hergebruik van materialen is het scheiden van afval, het liefst zo dicht mogelijk bij de bron. Bij nieuwbouwprojecten realiseren we daarom gescheiden ondergrondse afvalcontainers, zodat de drempel om afval te scheiden zo laag mogelijk is. In oudere wijken valt nog veel te winnen.

De landelijke doelstelling is om in 2025 op 30kg restafval per persoon per jaar uit te komen. In 2050 moet dit aantal teruggebracht zijn naar okg.

Ook in de (nieuw)bouw is de circulaire economie inmiddels geland. We kunnen steeds meer circulaire randvoorwaarden stellen bij ontwikkelingen, waardoor de impact op het milieu beperkt wordt. Steeds meer studies tonen ook aan dat op een andere manier bouwen (bijvoorbeeld met andere grondstoffen) ook een positief effect heeft op de gezondheid van de eindgebruikers. Er is dus nog een wereld te winnen.

Economie en werkgelegenheid

Velsen spreekt in de Economische agenda 2020 - 2025 de ambitie uit om de positie van de haven economie te versterken. De groei van de verschillende marktclusters zoals de visserij, de offshore wind en de cruisevaart creëren allerlei nieuwe (ruimtelijke) uitdagingen. De actie om Energiehaven te ontwikkelen tot hét centrum van

offshore wind en duurzame energie in Velsen-Noord biedt mogelijk ruimte aan de andere clusters om te groeien in de monding van het Noordzeekanaalgebied.

Het netwerk van Techport speelt hierin ook een zeer belangrijke rol. Met Techport zet Velsen als onderdeel van de IJmond in op de maak- en onderhoudsindustrie. De gezamenlijke ambitie van Techport is om in 2030 dé excellente economische regio van de Nederlandse maak- en onderhoudsindustrie te zijn.

Ook op het gebied van de cruise- en ferryvaart zijn ontwikkelingen gaande die mogelijk een positieve bijdrage leveren aan de duurzame groei van Velsen. Zo is er bijvoorbeeld een subsidieaanvraag ingediend om de walstroom te verduurzamen (elektrificeren) voor de lijnen van DFDS Seaways. Die ontwikkeling is ook gekoppeld aan het thema gezonde gemeente vanwege de positieve bijdrage aan de luchtkwaliteit.

Tot slot, maar zeker niet minder relevant, is Tata-Steel aan verandering onderhevig. Ook Tata-Steel heeft te maken met een verduurzamingsopgave. Het staalbedrijf is gekoppeld aan diverse initiatieven met restwarmte, waterstof, etc. De transitie naar een duurzamer en economisch rendabeler bedrijf vraagt een sterke regionale samenwerking, maar ook fysieke en milieuruimte, onder én boven de grond.

Samenwerking binnen de Metropoolregio Amsterdam

Velsen maakt onderdeel uit van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Dat is economisch gezien een van de meest succesvolle regio's van Nederland. Het succes van de MRA blijkt bijvoorbeeld uit de stijging van de

huizenprijzen en de druk op de ruimte doordat bedrijven en bewoners zich graag in de MRA willen vestigen. Velsen en de IJmond zijn net zo belangrijk voor de MRA als de MRA belangrijk is voor Velsen en de IJmond. Zonder de bedrijven en instellingen in Velsen en de IJmond gaat de MRA zijn duurzaamheidsdoelstellingen niet realiseren. Velsen en IJmond zijn een factor van betekenis. Voorheen was het 'IJmond IJzersterk'. Nu is het motto 'IJmond als Techport van Nederland'. Met dat motto kan onderbouwd dat hier grote energietransitie opgaven liggen die met gelden van het Rijk, de EU en bedrijven ingevuld moeten worden.

Voor Velsen betekent dit dat Velsen meer dan tot nog toe de blik naar buiten moet richten: door inhoud gedreven en slim samenwerken. Voorbij de instituties. Niet alleen binnen de IJmond en Zuid-Kennemerland, maar ook thematisch in VNG en G40 verband, op de energietransitie in het Noordzeekanaalgebied inclusief fondsen, met de kust- en grensgemeenten en als onderdeel van een bloeiende metropool in de MRA. Zo divers als Velsen is, zo strategisch positioneert het zich als slimme en betrouwbare partner op zaken die van wederzijds belang zijn.

Duurzame mobiliteit

Velsen heeft het mobiliteitsbeleid verankerd in de mobiliteitsagenda. Een ambitieuze agenda die bijdraagt aan de toekomstige bereikbaarheid van Velsen. De gemeente spreekt van een mobiliteitstransitie. Een transitie van het traditionele denken vanuit automobilititeit naar multimodale mobiliteit als middel is nodig. Dat betekent rekening houden met de bereikbaarheid van ruimtelijke ontwikkelingen,

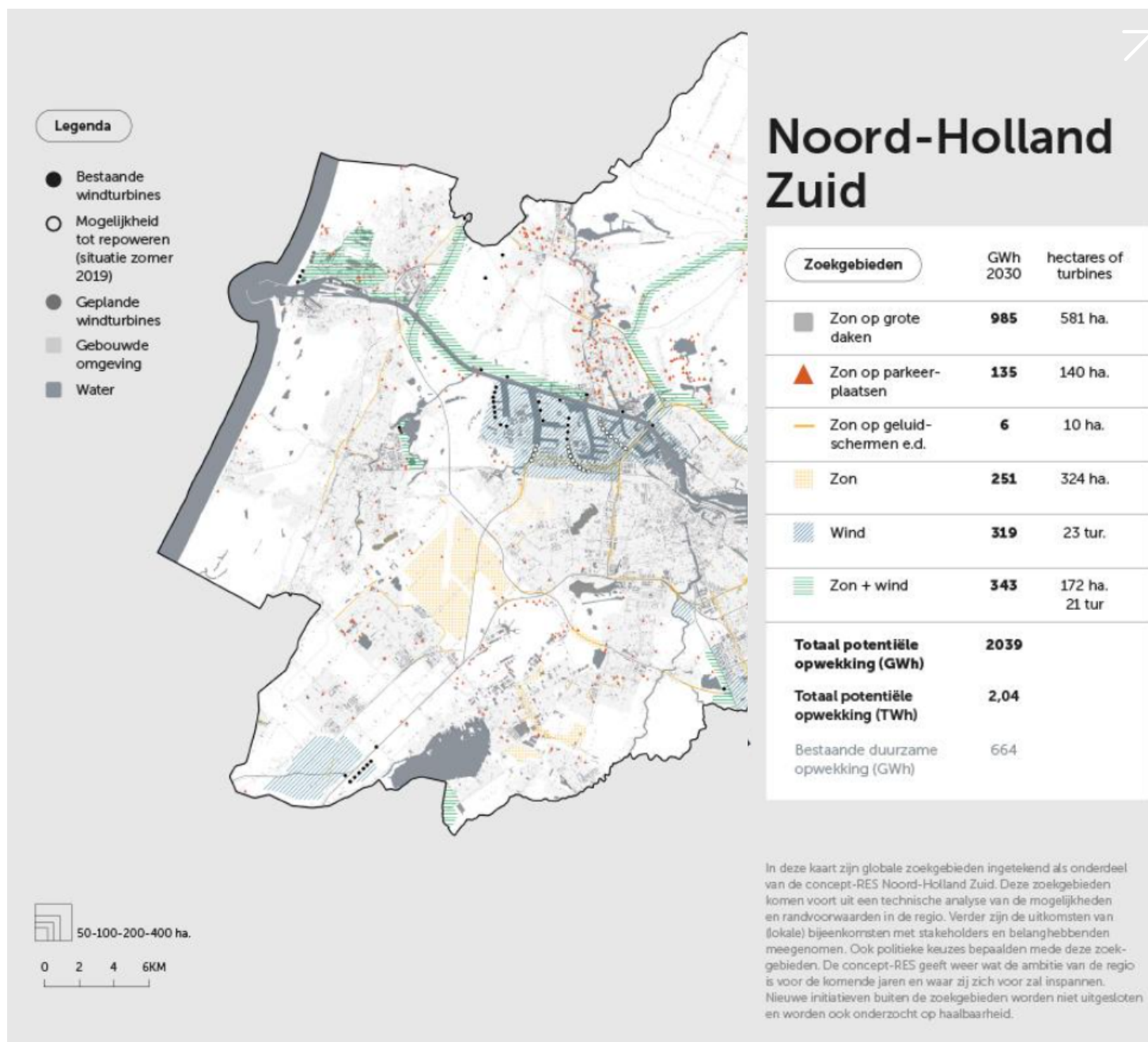

alternatieve vormen van vervoer aantrekkelijk maken, woon-werkverkeer stimuleren om duurzame keuzes te maken en emissieloos vervoer stimuleren. Daarnaast is het belangrijk om tijdig in te spelen op innovatieve en duurzame ontwikkelingen in mobiliteit, zoals smart mobility en mobility-as-a service.

Ook op regionale schaal wordt gewerkt aan het thema duurzame mobiliteit. Op de schaal van de IJmond door IJmond Bereikbaar, maar ook op het schaalniveau van de provincies Noord-Holland en Flevoland, middels het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP). De gezamenlijke ambitie is om in 2030 maximaal 4,2 ton CO₂ uit te stoten door mobiliteit.

Lokaal Klimaat Akkoord

Het lokaal klimaatakkoord is een verzameling van lopende en nieuwe initiatieven van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties die het verbruik van aardgas, elektriciteit en brandstof voor vervoer in de samenleving vermindert en verduurzaamt. Samen vormt het een dynamisch en groeiend akkoord dat leidt tot 49% CO₂-reductie in 2030. Het delen van kennis en ervaring zorgt voor versnelling.

Zoekgebieden van de concept-RES NHZ 1.0

Ambitie en koersen

Ambitie:

Velsen is klimaatneutraal in 2050. Dat wil zeggen dat we als gemeente niet bijdragen aan klimaatverandering. Daarnaast zijn we de Techport van Nederland, de hoofdstad van offshore windenergie en als gemeente klimaatbestendig ingericht om zo de gevolgen van de reeds ingezette klimaatverandering op te kunnen vangen, zonder dat onze inwoners, ondernemers en infrastructuur onder druk komen te staan. We kunnen dat echter niet alleen: ook inwoners en ondernemers zullen een bijdrage moeten leveren. 'Onze' maakindustrie en duurzame bedrijfsleven zijn hierin de pioniers.

Energietransitie

De ambitie van de gemeente Velsen is om in 2050 energieneutraal te zijn. Dit betekent concreet dat we in de gemeente minimaal evenveel energie opwekken als dat we verbruiken. De eerste stappen daartoe zijn gezet. Zo waren we voor onze inwoners energieneutraal in 2020 op het gebied van elektra (we produceerden evenveel duurzame energie als dat onze inwoners verbruikten), maar nog niet op het gebied van gas. We moeten nog een aantal stappen zetten. De energie die we verbruiken zal duurzamer moeten worden opgewekt. Voor 2030 nemen we de doelstellingen uit het landelijk Klimaatakkoord over. Dit akkoord verdeelt de landelijke ambitie voor CO₂-besparing over de provincies. Daar moeten en willen we invulling aan geven. Het Klimaatakkoord vraagt om op

regionaal niveau de ruimtelijke mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie te zoeken via regionale energiestrategieën (RES).

Koers:

Wij nemen in de omgevingsvisie de opgaven voor duurzame energie in de provincie Noord-Holland over uit het Klimaatakkoord (2019) en we geven hier een ruimtelijke invulling aan met behulp van de Regionale Energiestrategie (RES), de Cluster Energie Strategieën (CES) en het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP). We concentreren duurzame energieopwekking bij voorkeur langs bestaande infrastructuur om de ruimtelijke impact te beperken. We streven naar 50% lokaal eigendom van grootschalige duurzame energie. Lokaal eigendom in energieprojecten draagt bij aan een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten van de energietransitie. Er kan groter maatschappelijk (en bestuurlijk) draagvlak ontstaan als lokaal wordt meegeprofiteerd.

Belangrijke energiemaatregelen zijn de ontwikkeling van het warmtenet, het beschikbaar stellen van ruimte voor windenergie en zonnepanelen (RES-traject), de Transitievisie Warmte en het energieconvenant met bedrijven vanuit GreenBiz IJmond. Hiermee is de gemeente op koers van het landelijk klimaatakkoord.

Regionale Energie Strategie

De Regionale Energie Strategie 1.0 Noord-Holland-Zuid (RES 1.0 NHZ) (waar Velsen onderdeel van is) focust zich in eerste instantie op de grootschalige energieopwekking op land door middel van windturbines en zonnepanelen. Dit kan beiden zijn in de zogenaamde zoekgebieden.

Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijkheden van zonnepanelen op grote daken, parkeerplaatsen of geluidschermen. Zoals eerder genoemd vindt de besluitvorming over de zoekgebieden plaats in juni 2021 en wordt dit besluit verwerkt in de omgevingsvisie.

Binnen de zoekgebieden is de afgelopen tijd, op basis van landschappelijke, stedelijke en technische beperkingen, gekeken naar de mogelijkheden voor de opwek van zon- en windenergie. Denk daarbij aan hoogtebeperkingen door vliegverkeer van en naar Schiphol, afstanden tot woningen, beperkingen vanwege UNESCO-gebied, etc. Dit onderzoek is gedaan in samenwerking met advies- en ingenieursbureau TAUW.

Als uitkomst hiervan bleven er binnen de IJmond, voor nu, een aantal locaties over voor het mogelijk plaatsen van windturbines of zonnepanelen. Deze uitkomsten zijn een eerste verkenning die nog verder integraal moet worden afgewogen, denk daarbij bijvoorbeeld aan maatschappelijke belangen, technische aspecten, landschappelijke inpassing en belangen van grondeigenaren. In de omgevingsvisie worden de uitgangspunten die de gemeenteraad wil meegeven aan deze zoekgebieden opgenomen. Deze uitgangspunten worden de komende periode (samen met de raad) verder uitgewerkt.

Offshore windenergie

Daarnaast streeft Velsen ernaar om de hoofdstad van de offshore windenergie te worden. Door de gunstige ligging van het Noordzeekanaalgebied voor zowel olie & gas offshore en wind op zee als voor nieuwe toekomstige energievormen, biedt Velsen veel kansen voor de gevestigde bedrijven daar, en voor bedrijven die voor hun (toekomstige) activiteiten in de zuidelijke Noordzee ondersteuning uit de regio zoeken. In de zuidelijke Noordzee zijn circa 160 olie- en gasplatformen en vijf windparken operationeel. Hier komen in de nabije toekomst nog vier windparken bij. De relatief geringe afstand tot deze platformen en windparken, maakt de regio van het Noordzeekanaal inclusief Velsen tot een ideale vestigingsplaats voor toeleveranciers en dienstverleners in de offshore sector. Zij zijn actief in onder andere engineering, construction, maintenance & conversions, decommissioning, arbeidsmarkt, logistieke services, terminals, facilitaire diensten en overige zakelijke dienstverlening. Het merendeel van deze bedrijven en overheden is aangesloten bij Amsterdam IJmuiden Offshore Ports (AYOP).

Koers:

IJmuiden wordt met de nieuwe Energiehaven ontwikkeld tot belangrijkste uitvalsbasis voor de aanleg en het onderhoud van windparken op zee. Daarnaast is Velsen de hoofdstad van de offshore industrie.

Cluster Energie Strategie

Voor alle sectoren, zoals Elektriciteit, Gebouwde Omgeving, Mobiliteit en Industrie, is in het Klimaatakkoord het aantal Megaton CO₂-reductie aangegeven. Per sector worden hiervoor regionale strategieën uitgewerkt, zoals de RES voor de sector Elektriciteit en het RMP voor Mobiliteit. Voor de Industrie was in het Koplopersoverleg van het Klimaatakkoord Industrie afgesproken dat de vijf industriële clusters hiervoor een Regioplan opstellen. Dit plan is de actualisering van het aanbod vanuit de Klimaattafel Industrie NZKG van eind 2018. Het Regioplan NZKG is medio 2020 vastgesteld. De projecten uit het regioplan geven inzicht in de benodigde infrastructuur en de mogelijke CO₂-reductie.

De opgave in het NZKG voor de Industrie zoals afgesproken in het Klimaatakkoord bedraagt 4,3 Megaton CO₂-reductie voor 2030. Met de huidige projecten zoals opgenomen in het Regioplan wordt deze doelstelling gehaald. Belangrijke randvoorwaarde is en blijft de energie-infrastructuur. Door de samenwerking met veel bedrijven en overheden is er een gezamenlijke koers uitgezet voor de energietransitie industrie in het gebied. En ook wat er nodig is aan nieuwe innovatieve infrastructuur voor waterstof, elektriciteit, warmte en CO₂.

Doel van de Cluster Energie Strategie NZKG is om deze ambities en doelen te vertalen naar concrete infrastructuurprojecten waardoor voor bedrijven in het NZKG maar ook de netbeheerders de noodzakelijke zekerheid ontstaat om tijdig te investeren. De

uiteindelijke CES NZKG moet voor juni 2021 voor het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK) worden ingediend.

Klimaatadaptatie en -mitigatie

Langere periodes van droogte, extreme piekbuien, hittestress en alle gevolgen van dien: de mondiale klimaatverandering zorgt ervoor dat we met andere weersomstandigheden te maken krijgen die van invloed zijn op onze gezondheid, ons dagelijks leven en onze fysieke leefomgeving. De klimaatdoelstellingen uit het landelijk Klimaatakkoord (2019) zijn erop geënt verdere klimaatverandering tegen te gaan. Desondanks krijgen we ook nu al te maken met de gevolgen daarvan.

Velsen is nog niet overal even goed voorbereid op deze gevolgen. Sommige plekken zijn nog te versteend, waardoor water moeilijker de grond infiltreert (met name in delen van IJmuiden, Velsbroek en Velsen-Noord) en wateroverlast eerder voorkomt. Andere plekken bieden te weinig schaduw, waardoor hittestress kan ontstaan (centrum IJmuiden). Daarnaast zullen we in lijn met het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA, 2021) onze vitale en kwetsbare functies moeten beschermen tegen de gevolgen van extreme hitte, droogte of wateroverlast. Denk aan onze primaire uitvalswegen, elektriciteitsvoorzieningen, het riool en de waterzuivering.

In lijn met de Deltabeslissing ruimtelijke adaptatie is onze gemeente in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust ingericht voor wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen. Aanpassing aan de gevolgen van klimaatverandering is zeker voor de lange termijn een

voorwaarde voor een krachtige en duurzame economie, een gezonde en veilige leefomgeving, vitale dorpen, robuuste natuur en duurzame ruimtelijke ontwikkeling.

Koers:

Wij werken aan een klimaatbestendige leefomgeving. In de Klimaatatlas staat welke gebieden in Velsen kwetsbaar zijn voor klimaatverandering en welke kansen daar zijn om de kwetsbaarheid te verminderen. Waar we kunnen zetten we in op extra groen en verbetering van het huidige areaal groen, omdat dit zowel voor leefkwaliteit als klimaatbestendigheid positieve invloeden heeft. Klimaatbestendige bouw is het uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen.

Zie de tekstbox op de volgende pagina met meer achtergrondinformatie over klimaatadaptatie.

Een klimaatbestendige leefomgeving vraagt extra ruimte voor water en groen, ook in gebieden waar de gemeente geen eigenaar van is. Wij willen de kansen hiervoor vroegtijdig in beeld brengen bij nieuwe ontwikkelingen en onze partners hierop wijzen. Andersom draagt een klimaatbestendige inrichting bij aan andere maatschappelijke opgaven. Wij willen bijvoorbeeld meer groenblauwe verbindingen in en om IJmuiden, zeker op plekken waar dat nu nog ontbreekt. Deze verbindingen dragen bij aan een klimaatbestendige leefomgeving, maar ook aan recreatiemogelijkheden, natuur in en om de stad en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Een klimaatbestendige leefomgeving draagt ook bij aan gezondheid, biodiversiteit, natuur en brandveiligheid. Werkgelegenheid en economie

Zoals hierboven aangegeven spreekt Velsen in de Economische Agenda 2020 – 2025 de ambitie uit om de positie van de haven economie te versterken. Hiervoor is ruimte nodig: fysieke ruimte op onze haven en bedrijventerreinen, maar ook milieuruimte. De actie om Energiehaven te ontwikkelen tot hét centrum van offshore wind en duurzame energie in Velsen-Noord biedt mogelijk ook ruimte aan de andere clusters om te groeien in de monding van het Noordzeekanaalgebied.

Daarnaast is ook Tata Steel aan verandering onderhevig. Het staalbedrijf heeft te maken met een verduurzamingsopgave en is gekoppeld aan diverse initiatieven met restwarmte, waterstof, etc. De transitie naar een duurzamer en economisch rendabeler bedrijf vraagt een sterke regionale samenwerking, maar ook fysieke en milieuruimte, onder én boven de grond.

Koers:

Alleen door nu ruimte te bieden, geven we onze economie de gelegenheid om te verduurzamen. Op de langere termijn heeft dit een schoner bedrijfsleven tot gevolg waardoor er meer ruimte ontstaat om te groeien, zonder daar extra milieuruimte voor te hoeven afgeven.

Koers:

We streven naar energiepositieve bedrijventerreinen door een publiek-private samenwerking (GreenBiz), de energieconvenanten met bedrijfsleven vanuit Greenbiz IJmond en het duurzaam mobiliteitsbeleid met de werkgeversaanpak van IJmond Bereikbaar.

Koers:

We behouden minimaal de huidige (milieu) ruimte voor onze havens en industrie, maar zetten met innovaties in op een intensiever ruimtegebruik, zodat we plek kunnen bieden aan bedrijven die bijdragen aan onze economische (duurzame) doelstellingen.

Bodem, ondergrond en watersysteem

Het bodem- en watersysteem vormt de natuurlijke basis voor de ontwikkelingen in onze gemeente. Daarom werken we aan duurzame en robuuste bodem- en watersystemen. Het bodem- en watersysteem staat onder druk door de opeenstapeling van gebruikseffecten en daar komen de nieuwe ontwikkelingen bij. Door functies en gebruik te combineren kunnen we het bodem- en watersysteem optimaal en duurzaam benutten. We willen voorkomen dat de kwaliteit van bodem en water door onomkeerbare keuzes te veel onder druk komt te staan.

Het gebruik van de bodem, het water en de ondergrond moet veilig en duurzaam zijn. Ook toekomstige generaties moeten gebruik kunnen maken van de waarden die dit systeem te bieden heeft. Daarom letten wij bij nieuwe ontwikkelingen vanaf het begin op het bodem en watersysteem: de potenties van het systeem, de voorwaarden om het systeem duurzaam en robuust houden en de gevolgen van nieuwe ontwikkelingen op de bodem.

Koers:

We brengen de ondergrond in beeld met behulp van een lichte versie van een structuurvisie ondergrond (STRONG). Met een complexiteitskaart hebben we zicht op de kansen en beperkingen van onze ondergrond.

De gemeentelijke watertaken komen voort uit drie zorgplichten, te weten afvalwater, hemelwater en grondwater. De gemeentelijke zorgplichten hebben inhoudelijk een sterke samenhang met de zorgplichten voor het zuiveren van afvalwater en die voor het regionaal watersysteem van de waterbeheerder, in dit geval Hoogheemraadschap van Rijnland. In de Omgevingsvisie Velsen 2040 nemen we de zorgplichten uit de Bouwstenen waterketen Omgevingswet SWR2 over.

Duurzame groei gaat over veel meer onderwerpen dan energietransitie, klimaatadaptatie en onze natuurlijke hulpbronnen. In de Omgevingsvisie Velsen 2040 worden deze overige onderwerpen verder uitgewerkt, mede op basis van de evaluatie van het Milieubeleidsplan 2015 - 2020. De ODIJ voert deze evaluatie momenteel uit.

Klimaatverandering en klimaatadaptatie*Wateroverlast en overstroming*

Eén van de gevolgen van klimaatverandering is extreme neerslag. Daarbij kan het water niet allemaal door het riool verwerkt worden of direct de grond in. Het overtollige water stroomt dan af en kan leiden tot wateroverlast. Het risico op wateroverlast is met name groot in gebieden die flink versteend zijn en waar weinig groen aanwezig is.

Hittestress

Niet alleen wateroverlast is een gevolg van klimaatverandering. Ook neemt de kans op langere periodes van hitte toe. In 2050 zullen per jaar gemiddeld 7 tot 15 tropische dagen (dagen waarop de maximum temperatuur hoger is dan 30 graden) voorkomen ten opzichte van gemiddeld 4 in het huidige klimaat.

Hogere temperaturen hebben een negatieve invloed op de gezondheid en de productiviteit van mensen. Vooral kwetsbare groepen zoals ouderen hebben hier last van. Dit noemen we hittestress. Ook de combinatie van luchtvochtigheid, straling en wind (de gevoelstemperatuur) spelen een rol bij het van hittestress. Hittestress is niet alleen voor mensen schadelijk. Ook dieren en de biodiversiteit lijdt hieronder.

Droogte

De opwarming van de aarde leidt niet alleen tot een groei van de droogtegebieden. Ook de periodes van droogte gaan langer duren en de impact op mensen wordt erger. In zogenaamde stresstesten wordt gekeken naar de impact van extreme droogte en de effecten van mitigerende maatregelen in sectoren zoals landbouw, natuur en drinkwater.

5.3 Ruimte voor wonen

Nederland heeft een bouwopgave van één miljoen woningen tot 2030. Dat komt neer op circa 100.000 woningen per jaar. De druk op de woningmarkt is ongekend groot. Ook in Velsen wordt die druk ervaren. Het gevolg is dat groepen woningzoekenden niet aan bod komen op de woningmarkt: niet in het sociale segment, niet op de vrije markt. Velsen is een gewilde gemeente om te wonen: er is een ruime keuze en je bent altijd dichtbij voorzieningen, werk en natuur. Voor ieder wat wils dus. De keerzijde is dat steeds meer mensen hier willen wonen en daardoor de druk op de woningmarkt nog groter wordt. Behalve een kwantitatieve opgave is er ook een kwalitatieve opgave. Bijzondere doelgroepen dienen een betaalbare en geschikte plek te krijgen, de grotendeels verouderde woningvoorraad in het centrum van IJmuiden moet vernieuwd worden en we willen meer spreiding van segmenten over onze kernen.

Wat speelt er?

Bevolkingsontwikkeling en woningvoorraad

Velsen had in 2020 circa 68.000 inwoners, waarvan ongeveer 30.000 mensen in IJmuiden wonen. De laatste jaren neemt de druk op Velsen als woongemeente toe. Dat heeft vele oorzaken, zoals de toenemende druk op de huizenmarkt door bijvoorbeeld huishoudenverdunding en de stijgende huizenprijzen in Amsterdam en Haarlem waardoor woningzoekenden uitwijken naar Velsen. Maar ook het feit dat er in Velsen veel te kiezen is: groots en tussen het groen in Santpoort-Zuid, of juist stedelijk in IJmuiden. Velsen heeft voor iedereen wat te bieden en is relatief betaalbaar. Het gevolg is dat het inwonertal en het aantal huishoudens in Velsen nog wel een tijdje zal blijven groeien, mits er voldoende woningen beschikbaar zijn.

Veranderende bevolkingspiramide

Daarnaast zien we dat de bevolkingsopbouw de komende jaren zal veranderen. Het aandeel 65-plussers zal de grootste bevolkingsgroep worden als er geen trendbreuk plaatsvindt. Het aantal jongeren blijft in aandeel nagenoeg gelijk, het aantal 45-60-jarigen zal

relatief afnemen. Om de groeiende groep 65-plussers en nieuwkomers een passende woning te kunnen aanbieden, zijn nieuwe woningen nodig.

Woningbehoefte

Vanwege de ligging in de Randstad, de stijgende huizenprijzen en de aanhoudende schaarste op de woningmarkt, is te verwachten dat er de komende decennia een grote behoefte aan woningen blijft. De druk op de woningmarkt in Velsen is door onze ligging groot. De Provincie Noord-Holland vertaalt deze druk naar een geschatte 'woningbehoefte'. Voor de periode tot 2030 schat de provincie dat er in Velsen circa 1.900 extra woningen nodig zijn. Daarmee wordt niet ingelopen op het huidig aantal woningzoekenden (soms geduid als 'huidig tekort'). Voor de periode daarna is het moeilijk te voorspellen en bovendien afhankelijk van de keuzes die we nu maken. Vooralsnog wordt de behoefte van 2030 tot 2040 geschat op 1.300 woningen. De totale opgetelde woningbehoefte tot 2040 is dus volgens de laatste prognose van de provincie Noord-Holland uit 2019 $1.900 + 1.300 = 3.200$ woningen. We zien wel dat de prognoses de afgelopen jaren bij iedere herijking toenemen. De Nationale Omgevingsvisie en de Provinciale Omgevingsvisie houden rekening met een groeiende behoefte, ook na 2040.

Bijzondere doelgroepen en vergrijzing

Naast de reguliere woningzoekenden, zijn er ook steeds meer bijzondere doelgroepen die als gevolg van veranderende regelgeving een beroep (moeten) doen op de woningmarkt. Denk aan mensen die tijdelijk een dak boven hun hoofd nodig hebben, mensen met lichte psychische aandoeningen die begeleiding nodig hebben, alleenstaande ouders die om diverse redenen op straat staan of jongeren die een traject met jeugdhulp afronden en de stap gaan maken naar de maatschappij. Soms zoeken zij 'normale' woningen, soms zijn dit woningen aangepast aan specifieke behoeften op specifieke locaties. Er is onder aan de streep behoefte aan beschutte en beschermde (nieuwe) woonvormen.

Ook voor de steeds ouder wordende bevolking zijn andersoortige woningen nodig. Steeds vaker wordt de term 'levensloopbestendig' gebruikt. Dit houdt in dat woningen bewoond kunnen worden gedurende alle levensfasen en bewoners niet hoeven te verhuizen zodra zij slechter ter been raken en bijvoorbeeld moeilijker traplopen. Het steeds ouder worden roept ook de vraag op waar we onze woningen voor deze doelgroep realiseren. Voorzieningen, of dat nu de dagelijkse voorzieningen of zorgvoorzieningen zijn, moeten bereikbaar en toegankelijk zijn.

Kwalitatieve opgave

Op basis van bovenstaande kan de conclusie getrokken worden dat we veel bewuster moeten nadenken over wat we waar en voor wie bouwen. Daarbij ligt een belangrijke basis in de huidige kernenstructuur en de bijbehorende type bebouwing. Als we onze inwoners een wooncarrière willen aanbieden in hun eigen woonplaats, dan moet er binnen de kernen van onze gemeente meer gedifferentieerd worden in het woningaanbod. Dat betekent niet dat we van alle plekken een eenheidsworst maken. De verschillen tussen de kernen zijn nu soms dusdanig groot voor wat betreft woningsegment, dat dit ook in andere aspecten van de maatschappij zichtbaar is en tot ongewenste effecten leidt, zoals de concentratie van doelgroepen.

Sturen op (on)zekerheid en gerelateerde opgaven

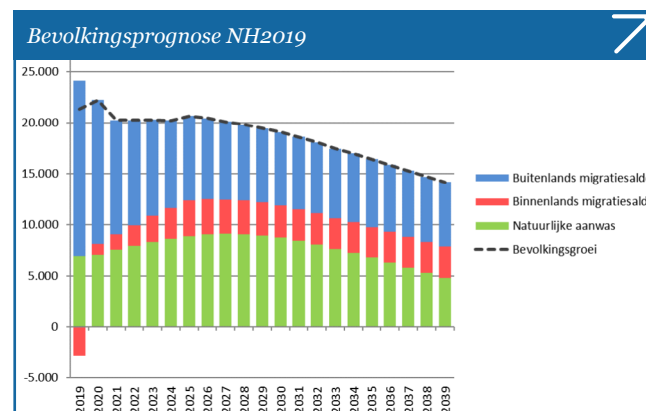
Als we één ding zeker weten, dan is het dat de toekomst onzeker is. Het is belangrijk dat we met het instrument Omgevingsvisie Velsen straks de ruimte hebben om bij te kunnen sturen op de actuele kwantitatieve én kwalitatieve behoefte. Dat vraagt om nu een weloverwogen keuze te maken voor de gebieden die daar eventueel voor in aanmerking komen. Enerzijds om kwaliteit te kunnen behouden, anderzijds om tijdig in te kunnen springen op een sterk groeiende behoefte, mocht dat nodig zijn. Met de woningbouwopgave kunnen we echter ook invulling geven aan andere opgaven. Denk aan het verbeteren van ons (hoogwaardig) openbaar vervoernetwerk, het klimaatbestendig inrichten van de openbare ruimte en het versterken van ons voorzieningenniveau. Met het thema Ruimte voor wonen proberen we die aanpalende

opgaven ook concreet te benoemen. Denk aan het differentiëren van parkeernormen indien er nabij (h)ov-haltes of ov-knooppunten wordt gebouwd. Of de bewuste keuze om hoogbouw te concentreren rondom dergelijke knooppunten. Een ander voorbeeld is het klimaatbestendig inrichten van de openbare ruimte: door nieuwbouw te realiseren komen middelen beschikbaar om de openbare ruimte ook beter in te richten.

Locatieonderzoek: waar is ruimte voor wonen?

Om aan de opgave tot 2030 te voldoen, zijn in principe voldoende locaties beschikbaar binnen onze gemeentegrenzen. Dat betekent echter wel dat een aantal grote locaties voor 2030 tot ontwikkeling moeten komen. Soms zijn dit ook (zeer) complexe locaties, zoals Kustplaats IJmuiden.

Om ook na 2030 in de woningbehoefte te kunnen voorzien, is onderzoek uitgevoerd naar mogelijke extra woningbouwlocaties. De ruimte in Velsen is zeer gewild. Want waar niet gewoond wordt, wordt wel gerecreëerd, gewerkt of gereisd. Om een weloverwogen keuze te maken welke locaties wél en welke locaties niet in aanmerking komen voor woningbouw na 2030, zijn een aantal ordenende principes opgesteld. Aan de hand van die ordenende principes zijn de zoekgebieden voor woningbouw gewogen. Het resultaat is een eerste integrale beoordeling van locaties: een aantal locaties valt af, een aantal andere locaties wordt juist gezien als woningbouwlocatie bij uitstek. Voor deze locaties is bij wijze van het schetsmatig inkleuren bepaald wat het zogenaamde laadvermogen van de locatie is. Met andere woorden: hoeveel woningen zouden hier – gelet op allerlei factoren – gerealiseerd kunnen worden?

Prognose IJmond (o.b.v. Bevolkingsprognose NH)

IJmond	2019	2025	2030	2040	2019-2040	%
Bevolking	148.800	151.900	154.300	159.400	10.600	7%
Huishoudens	67.500	70.300	71.600	73.800	6.300	9%
Bevolking <15 jaar	22.900	23.300	24.300	26.200	3.300	14%
Bevolking 15-65 jaar	96.100	95.000	91.900	89.500	-6.600	-7%
Bevolking 65+	29.800	33.600	38.100	43.800	14.000	47%
Alleenstaand <65	14.800	15.300	14.600	13.700	-1.100	-7%
Alleenstaand 65+	9.600	11.100	12.700	15.300	5.700	59%
Gezin met kinderen	18.300	18.200	18.400	19.100	800	4%
Een oudergezin	5.300	5.300	5.200	5.200	-100	-2%
Paar zonder kinderen	19.500	20.400	20.700	20.600	1.100	6%
Woningbehoefte	67.400	69.900	71.200	73.300	5.900	9%

Ambitie en koersen

Ambitie:

In Velsen is het fijn wonen waar voor iedereen een passende woning beschikbaar is, ongeacht sociaaleconomische status of achtergrond, door te voldoen aan de woningbehoefte met behoud van zoveel mogelijk groen en open landschappen.

De landelijke bouwopgave, voor sommigen 'de woningnood', gaat niet aan Velsen voorbij. Ook in Velsen is de woningbehoefte zichtbaar. Op basis van de provinciale bevolkingsprognose (Provincie Noord-Holland, 2019) is de opgave voor Velsen gekwantificeerd. Concreet betekent dit voor Velsen dat we in de periode 2019 tot 2040 circa 3.200 woningen nodig hebben. Dat is een enorme opgave waarbij het om een toevoeging gaat van circa 10% in 20 jaar tijd. Er zijn al plannen voor een groot deel van die woningen, maar er resteert nog een zoektocht naar ruimte voor ongeveer 700 woningen om aan de opgave te kunnen voldoen.

Om die woningen te kunnen realiseren, moet er ruimte gezocht worden. Dat vinden we enerzijds in locaties die reeds bestempeld zijn als toekomstige bouwlocatie (Structuurvisie 2025). Anderzijds in ruimte die in Velsen reeds wordt gebruikt om te wonen, werken, reizen of recreëren. Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken tussen de verschillende belangen, hebben we eerst een locatieonderzoek laten uitvoeren. Het resultaat van dit onderzoek is een lijst met potentiële zoekgebieden waar woningbouw mogelijk zou zijn.

De locaties hebben we vervolgens afgewogen aan de hand van een aantal criteria en kernwaarden.

- Het DNA van Velsen wordt gerespecteerd: ontstaansgeschiedenis, de (hoofd)(kernen) structuren, de ligging aan zee en kanaal en het 'profiel'.
- Wonen gebeurt in een gezond woon- en leefklimaat. Circulair en/of natuurinclusief bouwen kan daar een bijdrage aan leveren.
- Woningbouw moet voor de locatie een toegevoegde waarde hebben.
- Woningbouw bedient huidige en toekomstige gebruikers.
- Woningbouw behoudt of versterkt bestaande structuren, of maakt deze beleefbaar.
- Woningen zijn op voorhand goed bereikbaar.
- Woningbouw dient ook de onderliggende opgaven, zoals spreiding sociale huur, mogelijk maken wooncarrière, etc.

Daarnaast wordt zo goed als mogelijk aangesloten bij de kwalitatieve voorwaarden die in de diverse (beleids) documenten van de gemeente staan benoemd, denk aan de Woonvisie, Mobiliteitsagenda, Economische Agenda, Groenstructuurplan en de Welstandsnota.

De grote druk op de woningmarkt zorgt ervoor dat er allerlei ideeën ontstaan om de woningbouw te versnellen, te verduurzamen en betaalbaarder te maken. We houden deze innovaties goed in de gaten en werken op het schaalniveau van de MRA en de regio Zuid-Kennemerland/IJmond nauw samen met andere gemeenten en provincies om deze ontwikkelingen lokaal te kunnen vertalen.

Koers:

We voldoen aan de woningbehoefte, nu en in de toekomst, door voldoende (kwantitatieve opgave) en toekomstbestendige (kwalitatieve opgave) woningen te realiseren, waarbij we zoveel mogelijk groen behouden. We focussen ons daarom op de eerste plaats op het bestaand stedelijk gebied en Kustplaats IJmuiden. We sluiten onze ogen niet voor de overige locaties, maar geven deze vooralsnog geen prioriteit.

Prognoses geven een orde van grootte aan, maar leveren geen zekerheid tot achter de komma. Zeker niet tot ver in de toekomst. Het is daarom belangrijk om de complexiteit van de andere zoekgebieden voor woningbouw inzichtelijk te maken en die op de long-list te plaatsen. Mocht het in de toekomst nodig zijn om bij te sturen, dan beginnen we niet bij nul.

Plan capaciteit

Om aan de woningbehoefte te voldoen, is voldoende plan capaciteit nodig. Als we de woningbouwopgave ontleden en koppelen aan de huidige en toekomstige plan capaciteit, ontstaat het volgende beeld:

De opgave van 2019 tot 2040 is het realiseren van 3.200 extra woningen. Tot en met 2020 zijn 430 woningen opgeleverd. De resterende opgave is dus $3.200 - 430 = 2.770$ woningen.

Momenteel heeft Velsen een plan capaciteit van 2.930 woningen. Het betreft hier alle plannen voor woningbouw in de gemeente Velsen. In principe zou dat dus voldoende moeten zijn om de resterende opgave te behalen.

Echter gaan we er doorgaans vanuit dat 30% van alle plannen uitvallen. Enerzijds omdat ontwikkelingen uiteindelijk minder woningen opleveren, anderzijds omdat ontwikkelaars zich terugtrekken of omdat regelgeving nieuwe ontwikkelingen belemmert.

De netto plan capaciteit (= de totale plan capaciteit – 30% plan uitval) is $2.930 - 30\% = 2.050$.

Onder aan de streep komen we dan 720 woningen tekort. Voor deze 720 woningen is dus extra plan capaciteit nodig.

Omdat we ook bij deze extra plan capaciteit rekening houden met 30% plan uitval, betekent dat dat we op zoek moeten gaan naar $720 / 70\% = 1.030$ extra plan capaciteit.

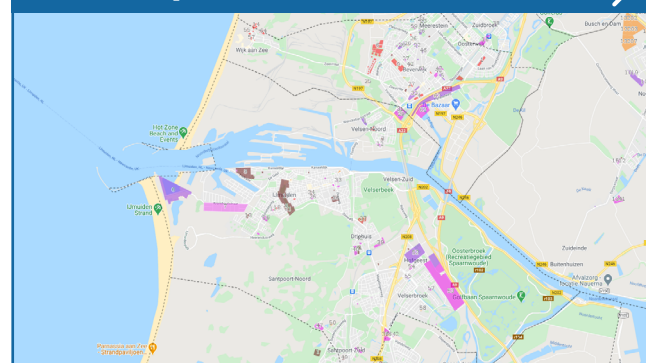
Koers:

We breiden de plan capaciteit tot 2040 uit met circa 1.000 woningen om voldoende plan capaciteit te hebben om aan de woningbehoefte te voldoen. Dat doen we met locaties die binnenstedelijk zijn, om het groen rondom de kernen zoveel mogelijk te behouden. We prioriteren de overige locaties om voorbereid te zijn op eventueel plan uitval op de middellange of lange termijn.

Dat betekent dat we de komende jaren blijven investeren in de realisatie van de huidige plannen, zoals Hofgeest in Velsbroek, Zuidoostrand van Driehuis en Kustplaats IJmuiden, waar zowel kwantitatief als kwalitatief een bijdrage aan de woningbouwopgave mogelijk is. Daarnaast zal Stedelijk IJmuiden - voor een deel kent dit overlap met Pont tot Park - de mogelijkheid bieden om naar verwachting maximaal 1.500 extra woningen te realiseren. Met extra woningbouw in Velsen-Noord (Gildenbuurt) en rondom het Telstar-stadion focussen we ons eerst op de binnenstedelijke gebieden. Met die keuze werken we aan onze woningbouwopgave, maar behouden we zoveel mogelijk groen.

Indien het laadvermogen van Stedelijk IJmuiden toch lager blijkt te zijn dan de verwachte 1.500 extra woningen, bijvoorbeeld omdat de leefbaarheid onder druk komt te staan of op het gebied van groene buitenruimte, en omdat we afhankelijk zijn van andere partijen, dan is het goed om tijdig andere locaties in het vizier te hebben. Hetzelfde geldt voor wanneer bijvoorbeeld Kustplaats IJmuiden minder woningen oplevert dan gepland.

Monitor Plan capaciteit Provincie NH

Plan capaciteit Velsen in tabel

Naam plan	Plaats	Totaal	Sloop	Naam plan
De Schouw	Velsen-Noord	36	1	De Binnenhaven
Stationslocatie Beverwijk	Velsen-Noord	100		Kustplaats IJmuiden
Triangel Stratingplantsoen	Velsen-Noord	46		Oud IJmuiden
Triangel Van Diepenstraat/Doelmanstraat	Velsen-Noord	17		Oud IJmuiden/Pres.Steinstraat
Watersloot	Velsen-Noord	5		Orionweg 12-Hoog
Overig	Velsen-Noord	50		Kruisbergzaal
subtotaal		253	1	Groot Heindein
Motorhuis Santpoort-Noord	Santpoort-Noord	10		Venusstraat
Blekenweg	Santpoort-Noord	4		Doffijnstraat/Waalstraat
Kweekerlaan	Santpoort-Noord	2		Rijnstraat/Die Delta
Dobbiuslaan	Santpoort-Noord	5		Ruydaelstraat
Kerkweg 67a	Santpoort-Noord	3		Vml bioscoop Kienemerlaan
subtotaal		24	0	Kaizerstraat
Blekersduin	Santpoort-Zuid	116		Zeeweg/Lange Nieuwstraat
Brederoosdeweg	Santpoort-Zuid	3		De Vliegende Hollander
Garage Immers	Santpoort-Zuid	11		Vellesan Troelstraweg
Handgraaf	Santpoort-Zuid	26		Vellesan Heidestraat
Sintenis	Santpoort-Zuid	11		De Binnenhaven
Velsenend	Santpoort-Zuid	3		Zuiderkruisstraat
subtotaal		169	0	Fideelshof
				JC van Neckstraat
				subtotaal

Koers:

Op basis van het locatieonderzoek van SITE (2020), komen we tot de volgende prioritering van locaties (in volgorde):

A Ontwikkellocaties voor woningbehoefte tot 2040			Indicatief aantal woningen
1	Stedelijk IJmuiden / Pont tot Park		1.000 - 1.500
2	Kustplaats IJmuiden		1.000
3	Velsen-Noord		100 o.b.v. Gildebuurt, exclusief De Schouw
4	Telstar - Schoonenberg		200
B Mogelijke uitwijklocaties 2030 - 2040			Indicatief aantal woningen
5	Grote Buitendijk		150 - 350
6	Zuidrand Driehuis		200 - 300 o.b.v. initiatief voor RKVV
C Zeer complexe locaties, enkel op langere termijn (en alleen indien nodig)			
7	Dorpskernen	complex vanwege fijnmazigheid, impact op direct omwonenden, daarnaast een beperkte toevoeging	
8	Kanaalfront	complex vanwege gezondheid, verkeersdrukke en aanpassen/weghalen recent aangelegd park (vergroening)	
9	Zuidflank Santpoort	complex vanwege waardevol groen, beschermende regimes, versnipperd grondeigendom	
10	Duinrand Santpoort	complex vanwege ligging nabij beschermd natuurgebied, waardevol groen, daarnaast een beperkte toevoeging	
11	Wijkeroog	complex vanwege aanwezigheid waardevol groen voor Velsen-Noord	
12	Duinfront IJmuiden	complex vanwege waardevol groen, bovendien grote uitdaging op het gebied van stikstof	
D Geen ontwikkellocaties			
13	Haven		
14	Velserbeek - Beekestijn		

Om te voldoen aan de huidige becijferde woningbehoefte tot 2040 kunnen we volstaan met de onder A genoemde ontwikkellocaties. Daarentegen houden we in onze koers rekening met de langere termijn. We weten dat plannen soms uitvallen of minder woningen opleveren dan vooraf verwacht. We houden ook rekening met een fluctuerende woningbehoefte. Daarom benoemen we in categorie B zogenaamde uitwijklocaties die in beeld komen zodra de onder A genoemde locaties uiteindelijk niet voldoende blijken te zijn.

In categorie C staan locaties die niet op korte termijn voor ontwikkeling in aanmerking komen. Het zijn (soms zeer) complexe locaties, waarbij vaak ook waardevol groen wordt aangetast. Soms gaat het hier ook op gebieden die door diverse regimes worden beschermd, zowel vanuit de gemeente, maar ook door provincie en/of Rijk. Deze komen enkel in deze volgorde in beeld als A en B niet tot de noodzakelijke capaciteit leiden. Als ze niet nodig zijn, worden ze ook niet ontwikkeld. We behouden daarmee onze open, groene landschappen die we als kernkwaliteit en -waarde zien voor onze gemeente.

In categorie D benoemen we de locaties die we niet gaan ontwikkelen. Aan deze locaties hechten we dusdanig veel waarde om diverse redenen (economisch, cultuurhistorisch, landschappelijk, sociaal, etc.) waardoor woningbouw hier niet passend te maken is.

Daarnaast gaan we uiteraard door met het ontwikkelen van de huidige plannen. We sluiten met deze plannen aan op bestaande beleidskaders. Ter illustratie: op basis van onder andere het groenbeleid (nu nog verwoord in het Groenstructuurplan 2019) is het toevoegen van groen (zowel op maaiveld, gevels en daken) en ontsteden een uitgangspunt.

Risico's

Het is hierbij belangrijk om oog te hebben voor de risico's van binnenstedelijke ontwikkeling. Deze processen duren doorgaans langer dan ontwikkelingen aan de randen van de kernen of nieuwe uitleggebieden zoals Velsersbroek in het verleden is ontwikkeld. Daarnaast zijn er grenzen aan wat een kern kan dragen aan nieuwe ontwikkelingen. We willen niet dat de leefbaarheid verslechtert, de gezonde leefomgeving op het spel komt te staan, of er onveilige situaties ontstaan. Daarnaast zijn we bij de grote clusters Kustplaats en Pont tot Park afhankelijk van derden. We gebruiken de gebiedsvisie en het ambitiedocument om in gesprek te gaan met inwoners, ondernemers, ontwikkelaars en de woningcorporaties, waarbij we continu oog moeten blijven houden voor thema's als leefbaarheid en gezondheid.

Juist daarom zijn de locaties in categorie B en C goed om in het oog te houden voor de middellange (2030 – 2040) en langere termijn (>2040). Deze locaties kunnen een rol vervullen in de kwantitatieve en kwalitatieve opgave en daarmee bijzonderder, waardevoller groen ontlasten. De rangschikking in de tabel onderstreept deze zoektocht.

Koers:

In de Omgevingsvisie Velsen 2040 benoemen we concreet welke genoemde binnenstedelijke locaties voldoende ruimte bieden om aan de woningbehoefte te voldoen – nu en in de toekomst, waarbij we ook de grenzen van binnenstedelijk bouwen (op het gebied van bereikbaarheid, leefbaarheid, etc.) concreet maken.

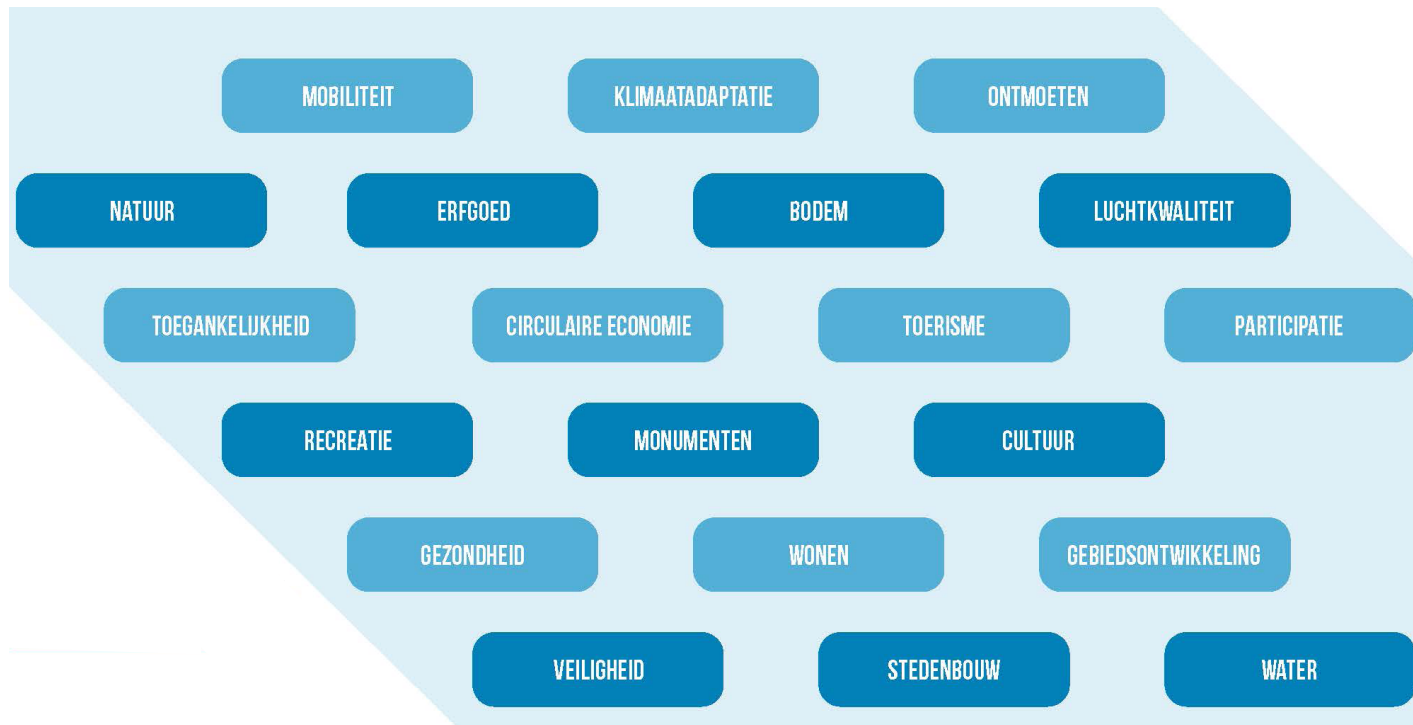

5.4 Samenhang tussen de thema's

Het motto van de Omgevingswet is: 'ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'. Dat motto is in de wet vertaald in twee maatschappelijke doelstellingen. Allereerst moet de Omgevingswet bijdragen aan het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Daarnaast moet de Wet bijdragen aan het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving om maatschappelijke functies te vervullen.

Een samenhangende visie bevordert duurzame ontwikkeling. Het beschrijft de voorgenomen ontwikkelingen, het gebruik en beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied. Ruimtelijke, economische en sociale componenten beïnvloeden elkaar. Daarom krijgen ze in samenhang een plek in een omgevingsvisie.

De drie thema's en bijbehorende ambities en koersen lijken op eerste gezicht afzonderlijke onderwerpen, maar zijn door alle onderliggende vraagstukken sterk met elkaar verbonden. Het is niet voor niets dat deze drie onderwerpen zijn gekozen als paraplu voor de Omgevingsvisie Velsen. Gezamenlijk leggen ze de basis voor een aantrekkelijke gemeente met een fijne leefomgeving voor iedereen.

6. Vervolg

Na de zomer van 2021 stellen we onze omgevingsvisie verder op, volgens de lijnen van dit koersdocument. We hebben uitgewerkt welke aanpak we daarvoor volgen en welke sturingsfilosofie we hanteren. Daarbij betrekken we inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en medeoverheden in het kader van Samenspel.

6.1 Keuzes maken

We willen dat Velsen in trek blijft vanwege de aanwezige kernwaarden en kwaliteiten, om hier te wonen, te werken, te ontspannen en te verplaatsen, ook na de ruimtelijke inpassing van de ruimteclaims die de woningbouwopgave, energietransitie en klimaatverandering met zich meebrengen. De gemeente staat ook nu al onder druk door het steeds intensievere gebruik. Dit levert een puzzel die vraagt om slimme combinaties, multifunctioneel ruimtegebruik en innovatieve oplossingen. Ook zal het nodig zijn prioriteiten te stellen en keuzes te maken.

We willen deze keuzes weloverwogen en integraal maken. Hiervoor is goede en betrouwbare informatie nodig, denk aan geografische informatie over het gebied, cijfers over aanbod en vraag en wettelijke verplichtingen. Daarmee kunnen we de kansen, beperkingen, scenario's en consequenties van keuzes duidelijk in beeld brengen bij het afwegen van conflicterende belangen. Samen met politiek en partners gaan we op zoek naar de informatie en de hulpmiddelen die we nodig hebben om gebiedsgerichte afwegingen te maken voor de omgevingsvisie. Deels moeten we hier nader onderzoek voor uitvoeren, bijvoorbeeld op het gebied van de ondergrond. Ook het planMER gaat ons helpen bij de gebiedsgerichte keuzes.

6.2 PlanMER

De kwaliteit van onze leefomgeving en de manier waarop we met de fysieke omgeving omgaan hangen nauw met elkaar samen. We maken een Milieueffectrapport (planMER) zodat we tijdens het opstellen van de omgevingsvisie inzicht krijgen in de effecten van ons voorgenomen beleid op de leefomgeving. Hierin beoordelen we de duurzaamheids- en gezondheidseffecten van het nieuwe beleid en vergelijken we deze met de effecten bij voortzetting van het bestaande beleid. Dit ondersteunt het keuzeproces.

6.3 Relatie met huidige beleid

We beginnen niet bij nul. Velsen heeft een breed palet aan (ruimtelijk) beleid wat straks een plek krijgt in de omgevingsvisie. Voor een deel is dit beleid recent vastgesteld en 'omgevingswet-proof' opgesteld, zodat we de uitgangspunten en ambities één-op-één kunnen overnemen in deze visie. Soms moet beleid afgestoft worden en ambities geactualiseerd worden. Voor andere onderdelen is nog geen beleid, waardoor we een beentje bij moeten trekken (bijvoorbeeld op het gebied van de ondergrond). Uiteindelijk komt al het sectorale beleid straks te vallen onder de Omgevingsvisie Velsen, waardoor het voor iedereen goed raadpleegbaar moet zijn.

6.4 Dynamisch beleid

We willen dat onze omgevingsvisie, omgevingsplan en de bijbehorende programma's actueel zijn en dat ze voldoen aan de wensen van de samenleving en onze samenwerkingspartners. Ook willen we dat ze meebewegen met maatschappelijke veranderingen. Hier richten we ons proces voor de totstandkoming van de omgevingsvisie én het proces voor actualisatie na de vaststelling van de omgevingsvisie voor in.

We kijken ver vooruit naar de opgaven die voor ons liggen en met die kennis nemen we steeds op tijd de maatregelen die op dat moment nodig en betaalbaar zijn. Daarbij zorgen we ervoor dat we steeds flexibel en adaptief kunnen inspelen op nieuwe kansen en inzichten en maatschappelijk urgente vraagstukken. Soms zullen we voor structurele oplossingen kiezen en soms voor tijdelijke. Voor een flexibele en adaptieve omgevingsvisie is het cruciaal dat we de effecten van beleid continu monitoren. We sluiten aan bij de beleidscyclus zoals opgenomen in de Omgevingswet. De omgevingsvisie wordt maximaal eenmaal per coalitieperiode herzien.

6.5 Samenspel

We willen inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en medeoverheden betrekken bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie. Tegelijkertijd zijn we ons ook bewust dat we gericht het gesprek aan moeten gaan en onze inwoners niet moeten overbevragen. In het voorjaar van 2020 is begonnen met de participatie in het kader van de actualisatie van de Visie op Velsen. De uitkomst hiervan is verwerkt in het Koersdocument. Zodra het koersdocument is vastgesteld, gaan we in het kader van de omgevingsvisie verder in gesprek met onze inwoners. Daarvoor wordt een aparte participatieaanpak opgesteld.

De motivatie om het samenspel groots op te tuigen is divers:

- Mogelijkheid bieden aan inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners voor tijdige en actieve betrokkenheid bij de totstandkoming van de omgevingsvisie;
- Verschillende perspectieven, meer kennis en creativiteit komen vroegtijdig op tafel;
- Vergroten van de kwaliteit van oplossingen
- Beter aansluiten op (nieuwe) maatschappelijke ontwikkelingen;
- Betere kwaliteit van de besluiten.

We geven de inhoudelijke koers zoals vastgelegd in het koersdocument een uitwerking in een integrale gebiedsgerichte visie met concrete uitvoeringsstrategieën of gebiedsgerichte of thematische uitwerking in programma's. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met medeoverheden en we betrekken hierbij ook ondernemers, belangenorganisaties en inwoners.

Vervolgens verschuift de focus naar het bestuurlijke afstemmingsproces. In 2022 vindt ten slotte het formele besluitvormingsproces plaats. De inspraakprocedure is daar een belangrijk onderdeel van.

Geslaagd samenspel

Samenspel en participatie gaat er niet om of iedereen het uiteindelijk eens is met de uitgangspunten en ambities uit onze omgevingsvisie. Dan zou het samenspel namelijk nooit geslaagd zijn. Participatie staat dan ook niet gelijk aan draagvlak. Wanneer is het samenspel dan wel geslaagd naar ons idee? Allereerst gaat het om erkennen: inwoners en maatschappelijke partners voelen zich voldoende betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van de omgevingsvisie. Daarnaast gaat het om verrijking. Het college en de gemeenteraad kunnen de input meenemen in de besluitvorming. Tot slot gaat het over herkenning: hoewel niet ieders inbreng vertaald kan worden naar een aangepast besluit, kennen deelnemers aan het proces wel de afwegingen die de basis vormen voor de besluiten van het college en de gemeenteraad en weten zij dat daarbij alle invalshoeken en belangen zijn afgewogen.

6.6 Tot slot

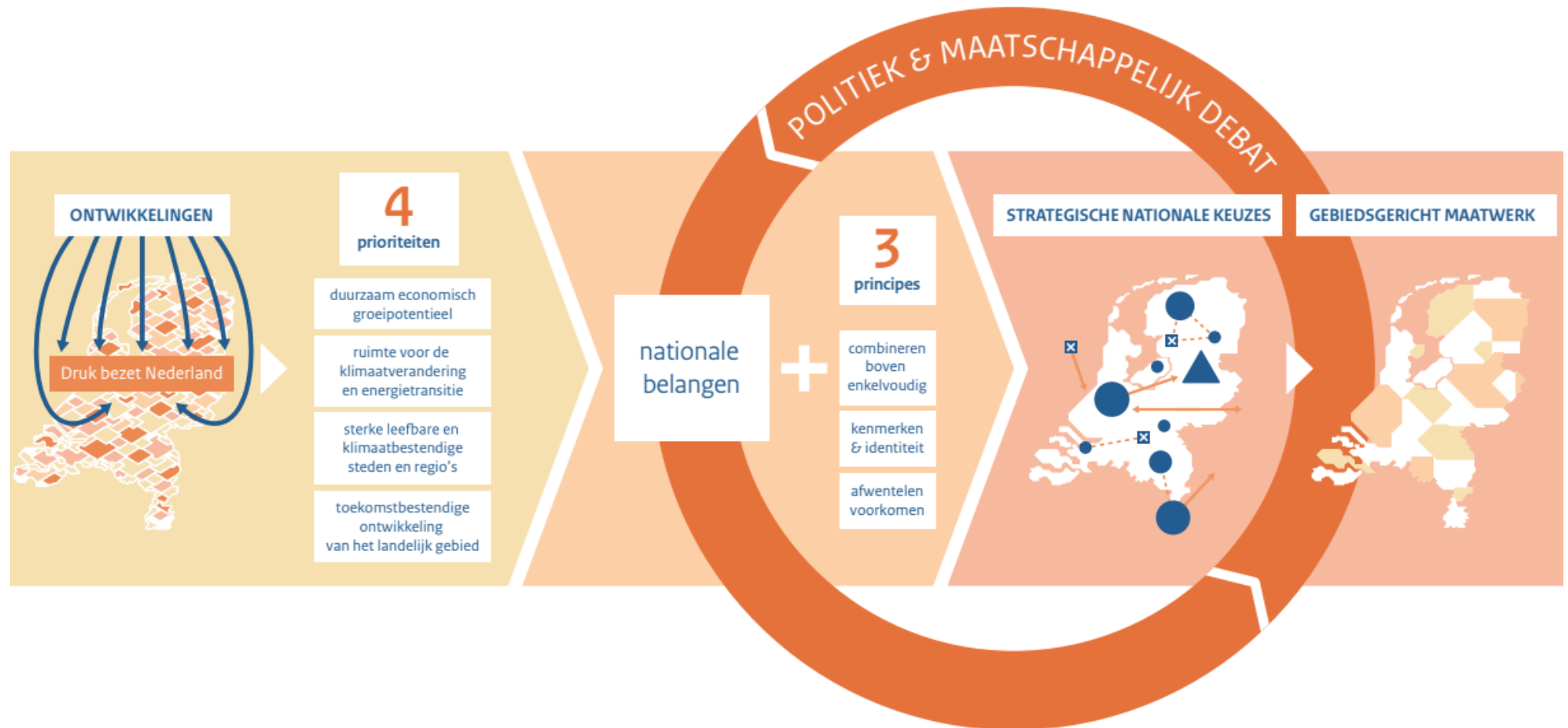
We hebben nu een eerste inzicht gegeven in de uitgangspunten, kernopgaven, ambities en koersen voor de omgevingsvisie. Nu komt de vervolgstap: het uitwerken van koers naar ontwerp-omgevingsvisie. Bij het opstellen van de ontwerp-omgevingsvisie werken we toe naar gebiedsgerichte keuzes. We betrekken daarbij onze partners, inwoners en de raad. Die gesprekken gebruiken we om keuzevarianten aan te scherpen en

uiteindelijk om keuzes te maken. Die keuzes werken we uit in de omgevingsvisie. Na het verwerken van die inspraak wordt de omgevingsvisie vastgesteld door de raad. Met de uitgangspunten uit dit document kunnen we energiek verder werken aan een omgevingsvisie waarin Velsen keuzes maakt om voorbereid te zijn op de opgaven van morgen.

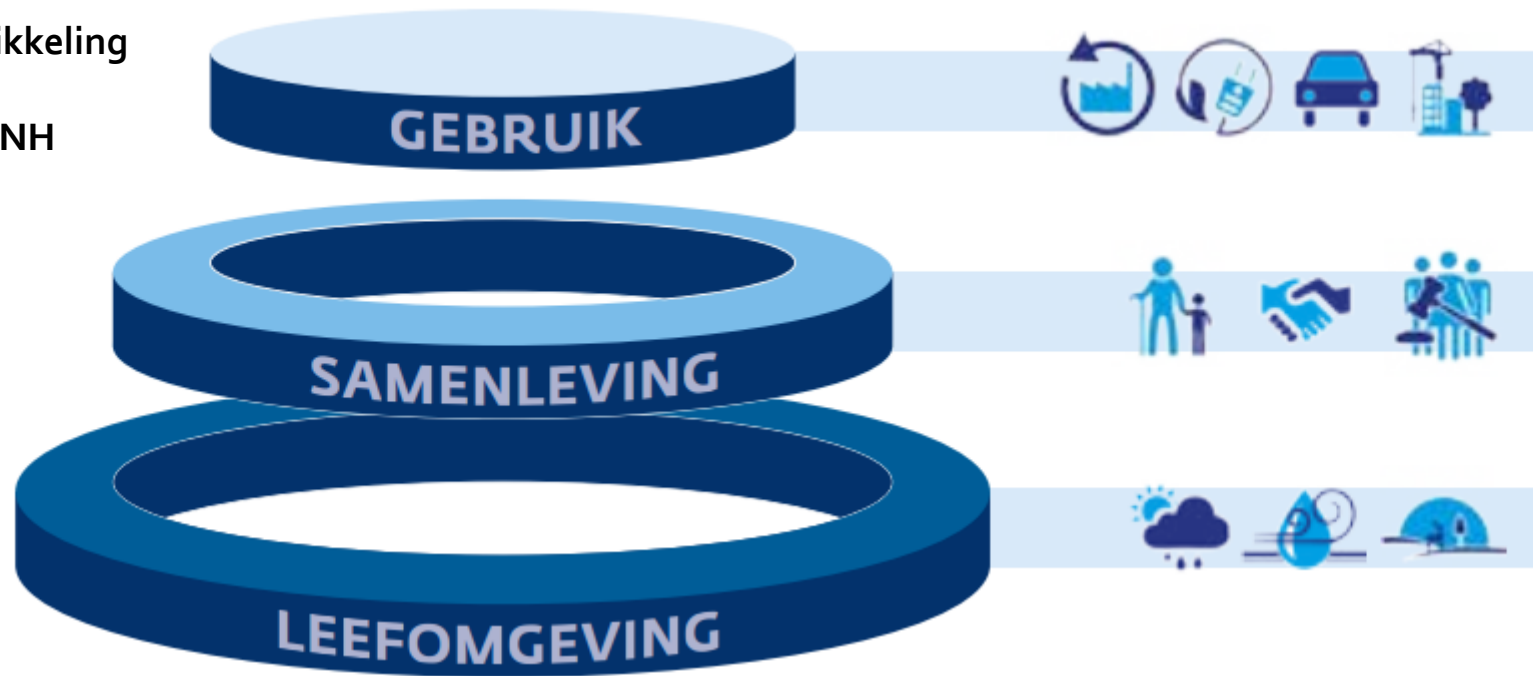
De fysieke leefomgeving. Bron: Startnota 'De opgaven voor de Nationale Omgevingsvisie', Ministerie van Infrastructuur en Milieu, februari 2017

Kader voor
Duurzame ontwikkeling

Omgevingsvisie NH

- klimaatverandering
- bodem, water en luchtkwaliteit
- natuur en biodiversiteit

- demografie
- sociale tendensen
- governance

- economische transitie
- energietransitie
- mobiliteit
- verstedelijking - stad en land

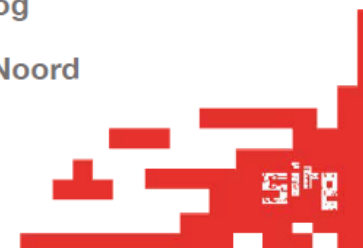
X

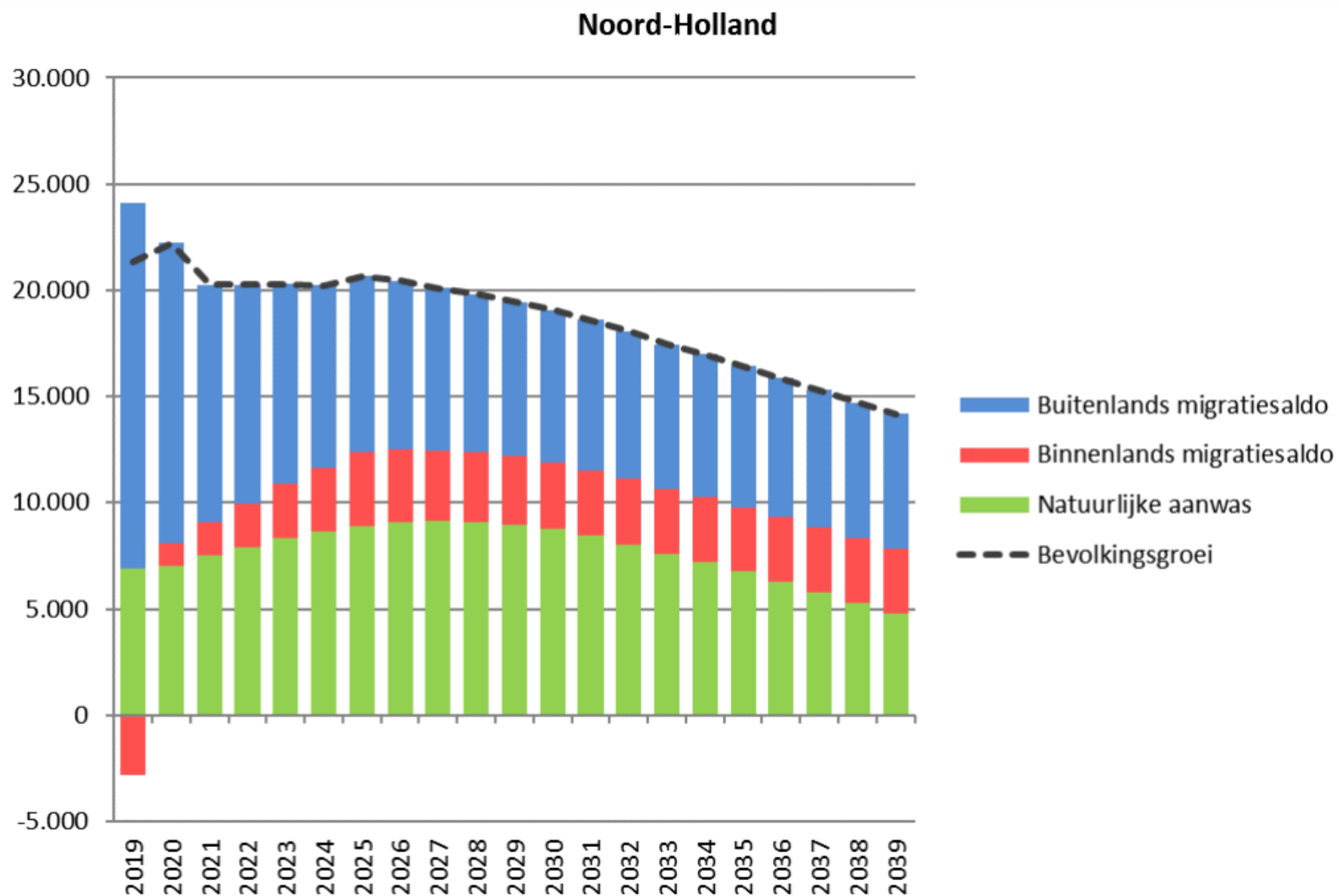

14 STRATEGISCHE CLUSTERS

1. Kustplaats
2. Haven
3. Kanaaloever
4. Duinrand IJmuiden
5. Stedelijk IJmuiden
6. Schoonenberg
7. Velserbeeck-Beeckestijn
8. Duinrand Santpoort
9. De Biezen
10. Oostflank Velserbroek
11. Dorpskernen
12. Zuidflank Santpoort
13. Wijkeroog
14. Velsen-Noord

IJmond	2019	2025	2030	2040	2019-2040	%
Bevolking	148.800	151.900	154.300	159.400	10.600	7%
Huishoudens	67.500	70.300	71.600	73.800	6.300	9%
Bevolking <15 jaar	22.900	23.300	24.300	26.200	3.300	14%
Bevolking 15-65 jaar	96.100	95.000	91.900	89.500	-6.600	-7%
Bevolking 65+	29.800	33.600	38.100	43.800	14.000	47%
Alleenstaand <65	14.800	15.300	14.600	13.700	-1.100	-7%
Alleenstaand 65+	9.600	11.100	12.700	15.300	5.700	59%
Gezin met kinderen	18.300	18.200	18.400	19.100	800	4%
Een oudergezin	5.300	5.300	5.200	5.200	-100	-2%
Paar zonder kinderen	19.500	20.400	20.700	20.600	1.100	6%

Plancapaciteit gemeente Velsen (d.d. maart 2021)

Naam plan	Plaats	Totaal	Sloop
De Schouw	Velsen-Noord	38	1
Stationslocatie Beverwijk	Velsen-Noord	100	
Triangel Stratingplantsoen	Velsen-Noord	45	
Triangel Van Diepenstraat/Doelmanstraat	Velsen-Noord	17	
Watervliet	Velsen-Noord	5	
Overig	Velsen-Noord	50	
subtotaal		253	1
Motorhuis Santpoort-Noord	Santpoort-Noord	10	
Biezenweg	Santpoort-Noord	4	
Kweekerslaan	Santpoort-Noord	2	
Dobbiuslaan	Santpoort-Noord	5	
Kerkweg 67a	Santpoort-Noord	3	
subtotaal		24	0
Blekersduin	Santpoort-Zuid	118	
Brederoodseweg	Santpoort-Zuid	3	
Garage Immers	Santpoort-Zuid	11	
Handgraaf	Santpoort-Zuid	25	
Sintenie	Santpoort-Zuid	11	
Velserend	Santpoort-Zuid	3	
subtotaal		169	0

Naam plan	Plaats	Totaal	Sloop
De Binnenhaven	IJmuiden	90	
Kustplaats IJmuiden	IJmuiden	1000	
Oud IJmuiden	IJmuiden	230	
Oud IJmuiden/Pres.Steijnstraat	IJmuiden	21	23
Orionweg 12-hoog	IJmuiden	94	144
Kruisbergzaal	IJmuiden	20	
Groot Helmduin	IJmuiden	80	
Venusstraat	IJmuiden	30	
Dolfijnstraat/Waalstraat	IJmuiden	94	80
Rijnstraat/De Delta	IJmuiden	12	
Ruysdaelstraat	IJmuiden	100	8
Vml bioscoop Kennemerlaan	IJmuiden	17	
Kalverstraat	IJmuiden	18	
Zeeweg/Lange Nieuwstraat	IJmuiden	35	
De Vliegende Hollander	IJmuiden	14	
Vellesan Troelstraweg	IJmuiden	18	
Vellesan Heidestraat	IJmuiden	18	
De Binnenhaven	IJmuiden	40	
Zuiderkruisstraat	IJmuiden	30	16
Fidelishof	IJmuiden	8	
JC van Neckstraat	IJmuiden	12	
subtotaal		1977	271

Naam plan	Plaats	Totaal	Sloop
Missiehuis	Driehuis	80	
Sportcomplex Waterloo	Driehuis	80	
Van den Vondellaan KO	Driehuis	3	
Witte Kinderhuis	Driehuis	17	
Zuidostrand Driehuis	Driehuis	120	
subtotaal		280	0
Beekvliet	Velserbroek	40	
Grote Buitendijk	Velserbroek	80	
Hillegondswegje	Velserbroek	1	
Hofgeest	Velserbroek	380	
Hofgeesterweg	Velserbroek	15	
Platbodem/Spitsaak	Velserbroek	50	
Velserbroekse Dreef	Velserbroek	60	
Westlaan	Velserbroek	7	
subtotaal		633	0
totaal		3336	272
		bruto	
		3064	
		netto	

